

DARBININKAS

Vol. LXXV, Nr. 19
Gegužės - May 11, 1990

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

50 centų

Savaitės įvykiai

Maskvos miesto tarybai leidus Gegužės Pirmosios demonstracijoj dalyvauti visiem, į ją įsijungė ne tik oficialios darbo unijos, bet ir įvairios neoficialios grupės. Darbo unijos šūkais gynė savo reikalus — jokios laisvos rinkos, jokių bedarbių, jokio ūkio pertvarkymo, o neoficialios grupės šaukė: "Šalin Gorbačiovas", "Šalin kompartija", "Šalin KGB", "Šalin raudonų fašistų imperija", "Šalin rankas nuo Lietuvos", "Lietuvos blokada — prezidento gėda" ir kt.

JAV senatas 73 prieš 24 balsais priėmė rezoliuciją, raginančią prezidentą Bush neteikti Sov. S-gai prekybinių lengvatų tol, kol Sovietų Sąjunga nenutrauks sankcijų Lietuvai ir nepradės tartis su Lietuvos išrinktais atstovais.

Israelio Darbo partijos vadui Shimon Peres negalint sudaryti naujos vyriausybės, tas uždavinys buvo pavestas laikinai min. pirmininko pareigas einančiam Likud bloko pirmininkui Yitzhak Shamir.

Prezidentas George Bush savo politiką Lietuvos atžvilgiu teisingai įsitikinimais, kad Lietuva esanti labiau kalta kaip Maskva, dėl tarp jų vykstančios įtampos, kad Rytų ir Vakarų santykiai yra svarbesni už Lietuvos reikalus.

Jugoslavijos Kroatijos respublikos pirminiuose rinkimuose iš 60 atstovų Krikščionių susivienijimas išrinko 18 atstovų, o komunistų partija tik 2.

JAV ir Sov. S-ga susitarė pagrindiniais bruožais dėl naujos prekybos sutarties, kuri Sov. S-gai suteiktų žymių lengvatų prekybos srityje, bet didžiama susitarimų nėra įtraukti į pačią sutartį, o tik į papildomuosius dokumentus. Dėlto kongreso tarpe kyla įtarimų, kad Sov. S-ga gali nevykdyti jai nenaudingų susitarimų, ir dėlto sutarties tvirtinimas gali įstrigti.

20,000 lietuvių dalyvavo Vilniuj įvykusiose Maskvoj prie Bolšoi teatro susideginusio lietuviu Stanislovo Žemaičio laidotuvėse. Jis susidegino protestuodamas prieš Maskvos elgesį su Lietuva.

Ukrainos Kijeve 60,000 gyventojų surengė demonstracijas 4 m. sukaktuvėm nuo Černobylio katastrofos paminėti. Demonstracijos buvo surengtos ir kituose Ukrainos ir Gudijos miestuose, o kai kur buvo paskelbti streikai.

Maskva tik dabar prisipažino, kad Černobylio katastrofos padariniai yra žymiai blogesni, kaip anksčiau buvo skelbiama. Dar ir dabar 4 ml. žmonių turi gyventi užterštose vietose; 150,000 žmonių turi pažeistas tiroidinas liaukas; susirgimai vėžiu yra 10 kartų didesni, kaip buvo laukta; vaikų leukemija yra 4 kartus padidėjusi; po katastrofos ten dirbančių žmonių mirtys yra 10 kartų padidėjusios.

Europos Bendrosios rinkos valstybės priėmė planą 1993 sausio 1 įgyvendinti ir politinę uniją, nors Britanija ir pareiškė dėlto abejojimą.

Sov. S-ga šiek tiek padidino natūralių dujų tiekimą Lietuvai. Paaškejo, kad 1986 m. Rumunijos Ceausescu iš Norvegijos gautą sunkųjį vandenį nukreipė į Indiją.

LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZ. VYTAUTO LANDSBERGIO LAIŠKAS BRITANIJOS PREMJEREI MARGARET THATCHER

— Lietuvos žmonės tikisi D. Britanijos paramos atsikūrimo procese —

Miela ponja Ministre Pirmininke:

1980 m. vasario 24 d. po lygia-teisiškai įvykusios daugpartinės kampanijos, Lietuvos žmonės, pirmą kartą nuo 1940 m. Lietuvos valstybingumo netekimo dalyvavo rinkimuose, kuriuose išrinko savo tautos atstovus. Pasibaigus paskutiniam rinkimų turui, 1990 m. kovo 10 d., Lietuvos žmonių reikalavimas tapo aiškus ir nepalaužiamas — neatidėliotinas Lietuvos Respublikos atstatymas, pripažintas de jure Didžiosios Britanijos 1921 m., bei pagrindinių žmogaus ekonomikos ir politikos teisių, paskelbtų pirmoje 1920 m. gegužės 15 d. Lietuvos Konstitucijoje, įsigalėjimas Lietuvos teritorijoje.

1920 m. kovo 11 d. Lietuvos žmonių atstovai susirinko Aukščiausios Tarybos rūmuose, Lietuvos sostinėje — Vilniuje, ir, reikšdami tautos valią, iškilmingai paskelbė Lietuvos Respublikos atstatymą, jos de jure tęstinumą nuo 1940 m. pagrindu. Lietuvos TSR Aukščiausioji Taryba, ir 1977 m. TSRS Konstitucija ir kiti tarybiniai įstatymai buvo paskelbti negaliojančiais Lietuvos atžvilgiu. Tikslai tie tarybiniai įstatymai, kurie neprieštaravo Lietuvos Respublikos Laikinajam Įstatymui buvo laikomi galiojančiais. Šie įstatymai bus peržiūrimi ir pakeičiami lietuviškais įstatymais būsimų įstatyminių peržiūrų ir svarstymų pasėkoje.

Aš buvau Lietuvos Aukščiausios Tarybos prašomas perduoti Jums bei Didžiosios Britanijos žmonėms reikšmingiausius dokumentus, priimtus 1990 m. kovo 11 d. Ypač pastebėsite, kad Lietuvos valstybė pabrėžia jos

griežtą laikymasi pasauliniai priimtais tarptautinės teisės principais, pripažįsta Helsinkio Baigiamojo Akto Lietuvoje gyvenančių žmonių bei tautinių bendrijų teises.

Ponia Ministre Pirmininke, jau praėjo vos ne penki dešimtmečiai, kai priespaudos ir tamos šešėlis nusileido ant Lietuvos Krašto ir žmonių, kaip pasekmė neteisėtos ir moralškai smerktinos Nepuolimo Sutarties su slaptais protokolais, sudarytos Adolfo Hitlerio ir Josefo Stalino 1939 m. rugpjūčio 23 d. Tame laikotarpy iš Lietuvos žmonių buvo atimtos beveik kiekviena pagrindinė žmogaus teisė, išsaugota Pasaulinėje Žmogaus Teisių Deklaracijoje. Pradedant 1940 m. birželio mėn., šimtai tūkstančių lietuvių įvairaus amžiaus, profesijos ir kilmės, buvo tremiami į Sovietų Sąjungą; mūsų mokyklos ir bažnyčios uždaromos; mūsų ūkiai ir žemė niokojama; mūsų aplinka nuodijama įmonių kurioms mes mažai turėjome įtakos; ir mūsų sūnūs krito karo laukuose toli už mūsų krašto ribų.

Nepaisant šių ypatingų sunkumų ir svetimų politinės sistemos nesilpnėjančių pastangų sunaikinti Lietuvos žmonių religi-

nes ir dvasines vertybes, lietuvių tauta išsilaikė. Kiekvienoje lietuviškoje širdyje degė noras laisvei, teisingumui ir taikai.

Daugeliui mūsų žmonių įkvėpia vilties ir drąsos tai, kad daugelis Europos kraštų, Europos Taryba ir Europos Parlamentas pakartotinai yra pabrėžę 1940 m. Lietuvos per TSRS aneksijos ir okupacijos pripažinimą. Šiandien kai žmogaus laisvių išsivystymo galimybė daugumai lietuvių tampa tikrove, Lietuvos žmonės tikisi Jūsų valstybės paramos politiniam, ekonominiam ir aplinkos atnaujinimo procese, kuris pastaruoju metu įsisiūbavo mūsų krašte.

Ponia Ministre Pirmininke, Lietuvos žmonės ir jos Aukščiausioji Taryba pavedė mane perduoti Jums šilčiausius linkėjimus. Visiems Sovietų Sąjungos ir Europos žmonėms mūsų valstybė ištiesia draugystės ranką. Aš nuoširdžiai tikiuosi, kad Didžiosios Britanijos žmonės toliau parems ir tvirtins Lietuvos žmonių teisę į laisvę, kilnumą ir apsisprendimą.

Nuoširdžiai Jūsų,
Vytautas Landsbergis
Lietuvos Respublikos
Aukščiausios Tarybos
Pirmininkas

Prie New Yorko Šv. Patriko katedros dalis lietuvių, balandžio 22 dalyvavusių demonstracijoje, eisenoje ir pamaldose. Nuotr. V. Maželio

KAZIMIERA PRUNSKIENĖ, LIETUVOS MINISTERĖ PIRM., WASHINGTONE

Iki šiol pasaulio arenoje Lietuvai su keliom išimtim atstovavo Aukščiausios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis. Gi praeitą savaitę stipriai ir įspūdingai Lietuvos reprezentante tapo ministerė pirmininkė Kazimiera Prunskienė. Ir reikia pasakyti — ji savo pareigas kaip lietuvių atstovė atliko pasigėrėtina.

Ji pasižymi aukštu intelektu, turi tokią įgimtą talentą, ką ir kada sakyti, labai patrauklios išvaizdos, atrodo jaunesnė negu jos 47 metų amžius.

Kitas jos vizito plusas buvo jos vertėjas — Viktoras Nakas iš Washingtono. Jis puikiai valdo abi kalbas, nuodugniai susipažinęs su Lietuvos padėtimi ir su nuotakomis Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Viktoras Nakas ryškiai prisidėjo prie Kazimieros Prunskienės debiuto Washingtono pasisėkimo.

sho pastangų, kad toks įspūdis nebūtų sudarytas.

Savo atsakymais į korespondentų klausimus K. Prunskienė pasirodė daugiausia išsprususi diplomatinėje arenoje kaip Vytautas Landsbergis. Ji ne karto neparodė jokio pykčio, nervinimosi, ne karto nepasimetė atsakymuose, puikiai naudojo argumentus ir žinojo faktus.

Baltuosiuose Rūmuose

K. Prunskienės vizito kulminacinis taškas buvo jos priėmimas Baltuosiuose Rūmuose. Prezidentas Bush nors ir stengėsi jos vizitą sumenkinti kaip privatų, vis dėlto vizitas sustiprino Lietuvos valstybės poziciją, atkreipė dar kartą draugų ir priešų dėmesį į Lietuvą. Ir dabar jau po šio įvykio tiesiog neįsivaizduojama, kad Lietuva vėl galėtų tapti Kremliaus imperijos dalimi — taip ryškiai didžioji spauda ir televizija K. Prunskienę pristatė kaip valstybės vadovę, kaip ministerę pirmininkę, nepaisant prezidento Bu-

Vysk. Vincentas Brizgys gegužės 19 minės vyskupystės 50 metų sukaktį. Sveikiname Jo Ekscelenciją!

MINIME VYSK. V. BRIZGIO 50 METŲ VYSKUPYSTĖS SUKAKTĮ

1940 metų pavasarį Kaune pasklido linksma žinia, kad kun. dr. Vincentas Brizgys skiriamas vyskupu. Jis buvo nominuotas 1940 balandžio 2, konsekruotas gegužės 19. Jo titulas buvo — Bosanos vyskupas, Kauno arkivyskupo padėjėjas.

Šis pavasaris ir atneša J. E. vysk. Brizgio vyskupystės 50 metų jubiliejų. Tai didelė ir reta sukaktis. Ir šios sukakties proga sveikiname Jo Ekscelenciją, dėkojame už jo nuveiktus darbus Bažnyčiai ir Lietuvių Tautai ir

linkime Dievo palaimos visuose darbuose!

-o-

Vysk. V. Brizgys gimė 1903 lapkričio 10 Marijampolės apskrityje, Liudvinavo valsčiuje, Plynių kaime. Pradžios mokyklą išėjo Daukšuose, mokėsi Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijoje, 1921 įstojo į Seinų, vėliau į Vilkaviškio kunigų seminariją, kurią baigė Gižuose 1927. Kunigu įšventintas tų metų birželio 5 d., 1930 - 1935 studijavo Romoje Gregorianume ir gavo kanonų teisės doktoratą, 1936 - 1940 dėstė Vilkaviškio kunigų seminarijoje, 1940 - 1941 vienintelis visai Lietuvai kunigų seminarijos rektorius, 1941 - 1944 Kauno universiteto teologijos fakulteto dekanas. Nuo 1951 metų gyvena Chicagoje. Aktyviai dalyvauja spaudoje, yra išleidęs eilę knygų.

mo penktadienį pareiškė, kad jis nepatenkintas Gorbačiovo akcija Lietuvoje ir nepatenkintas prezidento Busho pažiūra nepritariant visai Lietuvos ekonominių sankcijų dėl sovietų agresijos prieš Lietuvą.

K. Prunskienė kalbėjo ir National Press klube, jos atsakymai buvo perduoti per televiziją lietuvių kalba, į anglų kalbą vertė Viktoras Nakas. Savaitės gale ji dalyvavo lietuvių jaunimo surengtame politiniame seminare ir ten kalbėjo.

K. Prunskienės vizitui Jungtinėse Amerikos valstybėse tvarkyti buvo pasamdyta "public relations" firma The Miller Sawyer Group.

Pirmiausia ji atskrido į Kanadą, kur Ottawoje turėjo pasimatymus su Kanados valdžios atstovais. Paskui iš Toronto privačiu džetu, lydima dr. J. Kazicko ir kitų patarėjų, ji atskrido į Washingtoną.

Gegužės 5 *New York Times* išspausdino aprašymą apie K. Prunskienę Washingtono ir ten parašė, kad ji savo kalbose išgyrė Gorbačiovą. Daug kas susimaišė dėl tokio jos pasakymo. Ji pasakė tai, kad visas tas persitvarkymas ir demokratinis procesas prasidėjo tik su Gorbačiovu.

Per balandį į Izraelį iš Sov. S-gos atvyko 1,000 žydų.

Sov. S-gos prezidentas Gorbačiovas, lankydamas Uralo srities darbininkus pažadėjo iki gegužės 10 paskelbti ūkinių reformų planą.

Savaitės įvykiai

Popiežius Jonas Paulius II pareiškė susirūpinimą dėl Izraelio žydų bandymų steigti žydų kolonijas senosios Jeruzalės krikščionių sektoriuj.

Sov. S-gos "Pravda", vertindama pramonės gamybos smukimą, bendrą visų krašto pajamų mažėjimą, infliacijos augimą ir streikų padažnėjimą, prieina išvados, kad sovietų ūkis yra nesukontroliuojamas ir kiekvieną dieną blogėja.

Libano teroristai vieną paskui antrą paleido jų prieš daugiau kaip 3 m. pagrobtus amerikiečius Robert Polhill ir Frank Herbert Reed.

Izraely auga judėjimas parlamento rinkimo reformom įgyvendinti, nes dabar mažos partijos gali įgyti didelę įtaką ir lemti krašto politiką.

Kinija panaikino ilgiau kaip metus Tibeto sostinėje Lahsa veikusią karo būklę.

JAV apkaltino Kiniją, kad ji, nepaisydama JAV pastangų, ir toliau moderniais ginklais aprūpina Kambodijoj veikiančius Khmer Rouge partizanus.

Latvijos Piliečių kongresas, kurį išrinko latvių kilmės gyventojai, savo konferencijoj nutarė, kad Latvija turi pasiekti Lietuvos pavyzdžiu ir paskelbti nepriklausomybę. Pagal *Izvestija* apklausinėjimą 92 proc. latvių remia nepriklausomybę.

Kolumbijos teroristai nušovė jau trečią kandidatą į prezidentus.

9 respublikonų partijos senatoriai pareiškė balsuoti prieš prekybos sutarties su Sov. S-ga tvirtinimą už tai, kad JAV politika proteguoja Gorbačiova.

BLOKADOS REIŠKINIAI LIETUVOJE

Lietuva kovoja prieš ekonominę blokadą visomis jėgomis ir dar vis laukia ir tikisi užsienio pagalbos. Iš Lietuvos leidžiama išvežti Lietuvoje pagamintus produktus tik į tas Tarybų Sąjungos respublikas ir sritis, iš kurių Lietuva gauna reikalingų gaminių.

Gegužės 4 bedarbių skaičius Lietuvoje jau buvo 13,000. Nepaisant vis didėjančio spaudimo Lietuvoje dėl ekonominės blokados, Aukščiausios Tarybos pirmininkas V. Landsbergis siūlo Lietuvos pagalbą kaimynam. Jis pasiuntė laišką Ukrainos ir Baltarusijos Aukščiausiosios Taryboms. Laiške reiškiami užuojauta respublikų gyventojams, nukentėjusiems nuo atominio spinduliavimo po Černobilio katastrofos. V. Landsbergis siūlo ekonominę pagalbą tom respublikom. Lietuva pasirengusi vasarą priimti nukentėjusius vaikus į savo senatorijas, vaikų namus ir

New Yorko Šv. Patriko katedroje balandžio 22 vyko iškilmingos pamaldos už Lietuvą. Su vysk. A. Vaičiūmi koncelebravo mišias dar 4 vyskupai ir 25 kunigai. Pirmoje eilėje iš k.: vysk. Paulius Baltakis, OFM, ukrainiečių katalikų vysk. Basil H. Losten, popiežiaus nuncijus Jungtinėse Tautose vysk. Renato R. Martino, pamokslą pasakęs Brooklyno ordinaras vysk. Thomas Daily. Prie pulpito dalį skaitymų atlikusi Gintė Damušytė. Nuotr. V. Maželio

G. BUSH NEBEGINA LAISVĖS PRINCIPŲ

Gegužės 7 *Newsweek* žurnalas daug vietos skyrė Lietuvai. Kiekvienam numeryje prieš galą spausdinamas puslapis dydžio žymaus žurnalisto George Will komentaras. Šiame numeryje šis komentaras skirtas Lietuvai apginti. Komentaras be pasigailėjimo kerta prezidentui Bushui dėl jo pataikavimo sovietams ir jo nepajėgumo ginti Jungtinėm Amerikos Valstybėm brangius laisvės principus, kuriuos simbolizuoja Lietuvos kova.

Kitame straipsnyje šis vienas plačiausiai skatomų JAV-se savitraščių iškelia iki šiol negirdėtų faktų. Būtent, kad prezidentas Bushas būk tai nenoromis buvo pasirošęs pritaikyti sovietams ekonomines sankcijas. Tačiau Europos NATO sąjungininkai vieningai pasipriešino tokiom sankcijom. Jom pasiprieši-

no ir Lenkijos, Vengrijos, Rytų Vokietijos ir Čekoslovakijos valdžios. Ir kas įdomiausia, pagal šį žurnalą, Estijos ir Latvijos nepriklausomybės sąjūdžio vadai irgi raginę prezidentą Bushą neatakuoti Gorbačiovo. Vienas iš prezidento Busho administracijos vadovų pareiškė, kad Gor-

bačiovas jiems suteikęs laisvę ir kad jų ateitis priklausanti nuo Gorbačiovo.

Toliau tame pačiame straipsnyje sakoma, kad vieno milijono JAV lietuvių bendruomenė iki šiol dar neišvystė efektingo spaudimo į kongresą ir administraciją.

LATVIJOJE ATSTATOMA NEPRIKLAUSOMYBĖ

Gegužės 4 Latvijos parlamento deputatai priėmė Latvijos nepriklausomybės atstatymo deklaraciją. Nepriklausomybės paskelbimo idėją parėmė 138 deputatai. Balšavime atsisakė dalyvauti apie 30 parlamentarų, daugiausia nelatvių.

Deklaracija paskelbė, kad atnaujinamas 1922 metų konstitucijos galiojimas. Latvijos valdžios sudarymui numatomas pereinamasis laikotarpis.

Nemažas skaičius Tarybų Sąjungos miestų ir sričių nori palaikyti tiesioginius ryšius su Lietuva, tai yra Leningradas, Ukraina, Gruzija. Šiuos santykius Lietuvoje tvarko vicepremjeras Algirdas Brazauskas. Jis šiais ekonominio bendradarbiavimo reikalais gegužės 6 lankėsi Baltarusijoje. Pagal Brazauską, Baltarusija perdirba apie 40 milijonų tonų naftos per metus, tai yra maždaug tris kartus daugiau negu perdirba Mažeikių naftos įmonė. Brazauskas tikisi, kad gal pavyks susitarti dėl naftos pirkimo Baltarusijoje.

Iš Lietuvos atvykę žmonės sako, kad tik gegužės 15 Lietuvoje bus krizė, nes iki to laiko bus išsekę rezervai. Manoma, kad Lietuvoje gali būti ir dramatiškų pasikeitimų. Sakoma, kad beveik jokio užsienio nėra Lietuvoje. Turizmas sustojęs.

Latviją sveikino Lietuvos Aukščiausios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis.

Latvijos apsisprendimą plačiai pranešė Amerikos didžioji spauda ir televizija, tačiau toli gražu ne taip įspūdingai ir dramatiškai, kaip ji traktavo Lietuvos paskelbimą. O tai galbūt dėl to, kad Latvijos žingsnis į nepriklausomybę yra palaipsnis, nedramatiškas, daug arčiau pritaikytas Gorbačiovo formulei. Bet tai suprantama, nes Latvijoje gyvena daug rusų.

Gorbačiovas jau pasmerkė Latvijos apsisprendimą, — pavadino jį nelegaliu.

VYSK. A. VAIČIUS JAV EPISKOPATO CENTRE

Washingtonas, 1990 balandžio 27 (LIC) Vysk. Antanas Vaičius balandžio 25 JAV sostinėje susitiko su Baltųjų Rūmų atstovais bei JAV Katalikų Episkopato pareigūnais.

Vyskupui vykstant į JAV Katalikų episkopato centrą jį lydėjo Lietuvių Informacijos Centro Washingtono skyriaus vedėjas Viktoras Nakas. Įvyko privatus pokalbis su Episkopato štabo nariais, įskaitant ir su generaliniu sekretorium prelatu Robert Lynch. Pastarasis perdavė Vyskupų konferencijos pirmininko arkivyskupo Daniel Pilarczyk asmenišką sveikinimą. Po privataus pokalbio įvyko pietūs, kuriuose, šalia Episkopato štabo narių, dalyvavo ir spaudos (*Washington Post* ir *National Catholic Reporter*) bei katalikų nevaldinių organizacijų atstovai. Po pietų tęsėsi privatus pasitarimas su vyskupu Vaičiūm.

JAV Katalikų Episkopato atstovai rodė nepaprastai didelį susidomėjimą Lietuva bei jos katalikų visuomene ir pareiškė, jog ieško būdų jai padėti.

— Vilniaus pedagoginio instituto bendrabučiuose, rektoriui S. Razmai įsakius, nuo vidurnakčio turi būti užgesinta šviesa. Būsmės griežtos, tad studentai mokosi prie žvakų.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas patarnauja teisinuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, Conn. 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84 - 02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296 - 2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344 - 5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

BEACH MEMORIAL CHAPEL, 301 Corey Ave., St. Petersburg Beach, Fla., 33706. 813 360 - 5577. KENFIELD WOODLAWN FUNERAL HOME, 200 Pasadena Ave., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345-9393. WOODLAWN MEMORY GARDENS, 101 58th St., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345 - 9393.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujojo vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89 - 11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847 - 4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821 - 6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43 - 04 Junction Blvd., Čarona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779 - 5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIO PROGRAMA "AUŠRA". WICN-FM. 90.5 Worcester, MA. Treč. 8 - 9 PM. Penkt. 7:30 - 8:30 PM. Eduardas Meilus, Jr. 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. T. 617 753 - 7232.

NEW YORK - NEW JERSEY - Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WNWK 105.9 FM. Romas Kezys 217 - 25 54th Ave. Bayside, N.Y. 11364, Tel. 718 - 229 - 9134 arba 718 - 428 - 4552.

KOLODNY & KOLONNY: Virginija Kolodny, Lietuviškai kalbanti advokatė, 11 Park Place, Room 905, New York, N.Y. 10007. Tel. 212 349 - 7771. Nelaimių ir susidūrimų atvejai, namų pardavimas, testamentai, išnuomavimai, kondominijumų reikalai. Turi leidimą praktikuoti New Yorko valstijoje.

NEW JERSEY, NEW YORK - "Lietuvos Atsiminimai", pirmadieniais nuo 8 iki 9 v.v. iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. "Music of Lithuania" programos, vedamos anglų kalba iš tos pačios stoties, taip pat pirmadieniais girdimos nuo 7:30 iki 8 v.v. Dr. J. J. Stukas — direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel. 201 753 - 5636.

Remkime

TAUTOS FONDA

ir padėkime finansuoti ELTA biuletenių leidimą šešiomis kalbomis. Jie pasiekia laisvąjį pasaulį, informuodami apie tikrą padėtį okupuotoje Lietuvoje. Neužmirškime Lietuvos Laisvės Iždo, pagerbdami savo artimuosius ir jų atminimą. Aukos Tautos Fondui nurašomos nuo federalinių mokesčių (IRS Tax Exempt No. 51-0172223). Aukos siųsti adresu:

Tautos Fondas,
Lithuanian National Foundation, Inc.,
P.O. Box 21073,
Woodhaven, N.Y. 11421.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE SV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS
66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS, N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 326 - 3150

TAI MŪSU VIENINTELE VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI ĖALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESCIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N. Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300

Dalis rytinio Atlanto pakraščio (N.Y., N.J., Conn., Pa.) lietuvių demonstruotojų kovo 27 prie Sovietų atstovybės Washingtone. Nuotr. L. Tamošaičio

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207Editorial Office 718 827-1352
Business Office 718 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second Class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year \$20.00. Single Copy 50 cents

POSTMASTER: Send Address Change to:

DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207
ISSN 0011-6637

— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Tad švėskime prisikėlimą...

Lietuvos Tremtinių Sąjungos leidinys *Tremtinys*, leidžiamas Kaune, redaguojamas Povilo Varanausko ir komisijos, š. m. balandžio Nr. 5 (20) pirmame puslapyje išspausdino Onos Balčytienės straipsnį prisikėlimo tema. Tą straipsnį čia ir perspausdiname.

Sunkūs ir skausmingi pirmieji mūsų Prisikėlimo žingsniai, lydimi tankų gausumo ir lektuvų ūžesio, grasinimų ir grėsmių — atšaukite kovo 11 d. Akta, renkite referendumą, atiduokite šautuvėlius, imsimės ekonominių, politinių ir kitokių priemonių, kurios apgintų TSRS Konstituciją, piliečius, net visą šalį (nuo Lietuvos užpuolimo?). Pagaliau grėsmingas pažadas — įvesti prezidento valdymą. Tai reiškia "apriboti, uždrausti, sustabdyti" viską — net valstybinės valdžios ir valdymo organų įgaliojimus. Tada jų funkcijas "vykdo" prezidento paskirtas pareigūnas. Vėl Dekanozovas?! Jų pusėje tankai, kareiviai, jėga. Jie gali užimti pastatus, nusiaubti ligonines, pagrobti mūsų vaikus, kaip grobdavo kryžiuočiai.

Todėl šiandien mes, eidami į tikrąjį Prisikėlimą, esame susirūpinę kaip tos moterys, ėjusios prie Kristaus kapo — "O kas mums nuris akmenį nuo kapo angos"? Taip, akmuo dar nenuristas. Kas ji nuris? Kaip gintis mums, kaip išverti, kai mūsų ginklas tik vienas — TIESA. Kokiu balsu pašaukti pasaulį, kad išgirstų. O gal mes — balsas tyruose. Gal Vakarų pasaulis — dykumos, o žmonės tik šešėliai buvusiųjų laisvės ir demokratijos skelbėjų. Kodėl TIESA pasaulyje vaikšto kaip elgeta, ištiesusi ranką, o smurtas, melas ir niekšybė žengia drąsiai ir iš-

didžiai. Ir visi duoda kelią...

Kasdien, įtempę akis ir ausis, gaudome kiekvieną žodį iš Rytų ir Vakarų, bet niekas neskuaba "akmens nuristi". Šypsodamiesi spaudžia rankas Rytų ir Vakarų galiūnai, nemato ir negirdi tūkstančių telegramų, nei daugiatūkstantinių sambūrių, nei viso pasaulio "tokio palankaus" pritarimo. O kurgi tas tikrasis pritarimas, toks mažas, vienas ir palaimintas didžiųjų Vakarų valstybių žodis — PRIPAŽĪSTAME. Tik tiek mums ir tereikia, iškartit jį... kaip kartojote išstisus penkiasdešimt metų, nepripažindami Pabaltijo okupacijos. Kur Jūs dabar? Gal išsigandote mažytės Lietuvos, kad ji nesugriautų pasaulio rimtį, pakenks Amerikos ir Sąjungos draugystei, dar vienas "konkurentas" Europos rinkoje atsiras. Kodėl, kodėl neištariate šito vieno švento žodžio? Argi dar maža mūsų kraujo, ašarų ir Sibire gyvų supūdytų kaulų? Gal reikia tūkstančių ir milijonų parašų? Nusiuksime juos ponui Bušui, kaip siuntė mūsų pirmataki 1921 m. gegužės 31 d. Amerikos prezidentui, kad išmeltų Lietuvai de jure. Juk ir tada Vakarai neskubėjo.

Mes kantrūs, tvirti ir nepalaužiami — jau penkiasdešimt metų. Kiek dar reikės? Išversime. Mes tik nežinome, kokia tos laisvės kaina? Kodėl ji tokia skirtinga Afrikai, Vidurio Europai ir Pabaltijui? Bet gal nežūsime... Jei neišgirs mūsų Vakarai, išgirs Rytai. Ir jie jau keliai, ir jie jau eina savo sunkų kryžiaus kelią į didįjį Prisikėlimą ir ateis!

Tad švėskime Prisikėlimo šventes su tikrybės ir tiesos duona, tikėdami Prisikėlimo stebuklu — gal vieną rytą rasime akmenį nuristą. Aleliuja!

— Susirinkome čia pagerbti Juozą Palubinską ne vien dėl to, kad jis sulaukė 80 metų, bet ir dėl to, kad jis paliko savo vardą Lietuvos teatro istorijoje, kad jis savo menu net iki šios dienos žadina ir žavi mus ir kad jis yra visų mūsų likimo brolis, — kalbėjo Cezaris Surdokas, atidarėdamas Baltimorėje popietę aktoriumi Juozui Palubinskiui pagerbti.

Nuo pat savo emigracinių dienų pradžios Juozas Palubinskas, vienas iš žymiausių nepriklausomos Lietuvos teatro veteranų, gyvena Baltimorėje ir dalinasi išeiška lemtim su vietos lietuviams. Š. m. kovo 19 sukako jam 80 metų amžiaus. Ta proga baltimoriečiai, Cezario Surdoko iniciatyva, surengė sukaktuviniukui pagerbimą, kuris įvyko sukaktuviniukų išvakarėse, kovo 18, 2 val. popiet Lietuvos namų Herbu kambary.

Pagerbimui rengti komitetas, anksčiau posėdžiaudamas, lyg ir būkštavo, ar pakankamai prisirinko klausytojų. Bet būkštavimams, pasirodė, nebuvo pagrindo. Sukaktuvininkas populiarius Baltimorės lietuvių iškojoje visuomenėje, todėl norinčių jį pagerbti atsirado beveik pilna salė. Taip pat atvyko Palubinskų dukterė Jūratė su šeima iš Delavario, sukaktuvininko kolegos aktorius Vitalis Žukauskas iš New Yorko ir Jurgis Blekaitis iš Washingtono.

Kalbėdamas toliau, C. Surdokas išskėlė sukaktuvininko nuopelnus bei meninius laimėjimus

AKTORIAUS JUOZO PALUBINSKO PAGERBIMAS

Lietuvoje ir jo ankstyvesnę teatrinę veiklą Baltimorėje.

Juozas Gaila buvo tolimesnės programos vedėju. Jis atkreipė dėmesį į Palubinskų šeimos pastovumą, į sukaktuvininko gyvenimo draugę Izabelę, kuri buvo jo kūrybos svarbiausia inspiratorė, rėmėja ir palaikytoja. Tada paskaitė jis Jurgio Blekaitio eilėraštį ir iškvietė autorių tarti žodį.

Aktorius, režisierius ir poetas Jurgis Blekaitis pabėrė žiupsnį detalių iš teatrinės kasdienybės ir kontaktų su sukaktuvininku. Išskėlė jo vaidybinius gabumus, pabrėždamas, kad tarp daugelio jo sukurtų vaidmenų Barandas ir dr. Rankas įeina į lietuvių teatro aukso fondą.

Ką tik iš Lietuvos grįžęs aktorius Vitalis Žukauskas savo kalbą pajavirino humoro žybtelėjimais:

— Vlikas 46 metus vadavo Lietuvą ir neišvadavo, o man užteko vienos dienos. Nuvažiavau į LTSR, grįžau jau iš Lietuvos respublikos.

"Išvadavęs" Lietuvą, mūsų humoristas apibūdino sukaktuvininko veiklą Augsburgėje, kur jis buvo įkūręs profesionalų lietuvių teatrą. Sunkūs buvę pokario metai. Trukę medžiagos dekoracijoms, kostiumams ir t.t. Bet sukaktuvininko sumanumas ir ištvermė palaikiusi Augsburgės dramos teatrą, kurs savo gastrolemis aplankęs visus lietuvių stovyklas Vokietijoje.

Sukaktuvininkui dovaną įteikus. Iš k. — Jurgis Blekaitis, Gražina Blekaitienė, Vitalis Žukauskas, Marija Žukauskienė, Izabelė Palubinskienė, Stasė Surdokiene, Juozas Palubinskas su lėkšte ir Alė Kazlauskienė. Nuotr. K. Česonio

— Palubinskas visada sakydavo turįs žmoną ir dukterį, bet niekada nesakė turįs dar ir du sūnus. Tai Brinka ir Žukauskas, — baigė savo kalbą humoristas. Sukaktuvininkas globojės ir ugdęs tada dar jaunus teatro entuziastus Vitalį Žukauską ir Alfą Brinką kaip savo sūnus.

J. Gailos iškvietas, pakilo iš vietos patsai sukaktuvininkas.

— Kaip mūsų liaudis sako, nuo turmo ir terbos neatsizadėk niekados, — kalbėjo Juozas Palubinskas. Dar vaikystėje, gyvenant Petrapily ir įsigalėjus bolševikams, kilęs badas. Taip nebuvę ko valgyti, kad net tekę elgetauti.

— Tai buvo terba, — sakė sukaktuvininkas.

Kai vokiečiai, II Pas. karo metu okupavę Lietuvą, suėmę

Lietuvos intelektualus ir šiaip įtakingus asmenis, į suimtųjų tarpą patekęs ir J. Palubinskas. Patampę porą savičių po įvairius kalėjimus, paleidę.

— Tai buvo turmas. Be šių epizodų sukaktuvininkas papasakojo ir daugiau prisiminimų iš savo turtingos praeities, kada jis išmoko savo pirmąjį patrijotinį Adomo Jakšto eilėraštį, Klaipėdos netekimo pergyvenimus, kada ir kaip matęs Leniną ir Hitlerį ir t.t. Savo kalbą sukaktuvininkas parypėjo Maironio, Justino Marcinkevičiaus ir kitų poetų kūrybos deklamacijomis.

Plojimams nurimus, Cezaris Surdokas ir Alė Kazlauskienė įteikė sukaktuvininkui dovaną — dekoratyvinę medžio lėkštę su meniškai išpaustytom teatrinėm kaukėm ir su dedikacijos įrašu nuo jubiliejaus dalyvių. Lėkštę išpaustinėjo Baltimorės medžio drožinėjo menininkai Vytautas ir Albina Vaškiai.

Tai dar ne viskas. Vitalis Žukauskas iš Lietuvos atvežė didelio formato įremintą adresą nuo Vilniaus kolegų aktorių, Vytį iš Vavelio pilies Krokovoje ir glėbį nuoširdžiausių sveikinimų nuo Šiaulių ir kitų vietovių teatralų.

Buvo perskaitytas sukaktuvininko vaikystės dienų bičiulio poeto Kazio Bradūno eilėmis surašytas sveikinimas, išklaudyta buvusios baltimorietės pianistės Galinos Leonienės iš New Hampshire atsiųsta sveikinimo garsajuostė, o tada J. Palubinską žodžiu sveikino Vytautas Eringis LB Baltimorės apylinkės vardu ir Juozas Auštra Marylando lietuvių organizacijų Tarybos vardu.

(nukelta į 4 psl.)

Baltimorės kultūrinės popietės programos dalyviai. Iš k.: Cezaris Surdokas, pagerbtuvėms rengti komiteto pirmininkas, Jurgis Blekaitis, Izabelė Palubinskienė, sukaktuvininkas Juozas Palubinskas, Vitalis Žukauskas ir Juozas Gaila, programos vedėjas. Nuotr. K. Česonio

PAULIUS GALAUNĖ

Lietuvos dailės puoselėtojas, meno istorikas, muziejininkas, grafikas. Jo gimimo 100 metų sukaktį prisimenant — 15

— PAULIUS JURKUS

Leidiniai apie lietuvių liaudies meną

P. Galaunė buvo tas, kuris lietuvių liaudies meną gaivino ir ugdė pačioje Lietuvoje, su juo supažindino ir kitas tautas. Prie jų rengiamų parodų Skandinavų kraštuose buvo spausdinami ir P. Galaunės straipsniai.

1931 m. Švedijoje išėjo gausiai iliustruotas leidinys apie lietuvių dailę — *Litauens Konst*. Veikalo autoriai buvo: P. Galaunė parašė apie lietuvių liaudies meną, J. Vienožinskis apie moderniąją lietuvių tapybą ir skulptūrą. Apie M. K. Čiurlionio kūrybą sukompiliavo straipsnį pats J. Savickis, nes parašytas I. Šlapelio straipsnis buvo per silpnas. Leidinyje buvo 143 liaudies meno nuotraukos, 44 M. K. Čiurlionio ir 87 kitų lietuvių dailininkų reprodukcijos. Buvo at-

stovaujama ir jaunoji karta: V. Vizgirda, A. Samuolis, T. Kulkauskas, A. Gudaitis, V. K. Jonynas, J. Mikėnas.

Knyga atvėrė lietuvių dailei kelius į Vakarų Europos kultūros centrus.

Švedijos karalius Gustavas V. P. Galaunę apdovanojo II laipsniu Vazos ordenu už nuopelnus parodas rengiant Skandinavijoje.

1934 m. vienas pats P. Galaunė parengė panašų leidinį prancūzų kalba — *L'art Lithuanien*. Knyga pasidarė prieinama platesnė masė, išpopuliarino lietuvių meną. P. Galaunė savo straipsnyje išskėlė M. K. Čiurlionio kūrybą, jos filosofiją, gėrio ir blogio problemas.

Be Čiurlionio, dar pristatomi 34 kiti dailininkai, jų tarpe ir jaunieji. Įdėjo 15 iliustracijų dau-

giau, kurių nebuvo švediškaime leidinyje. Knyga susilaukė gražaus įvertinimo.

Kitos parodos

1935 m. Paryžiuje Trokadero muziejuje surengta Pabaltijo tautų — Estijos, Latvijos ir Lietuvos liaudies meno paroda. Lietuviškąjį skyrių toje parodoje įrengė Jurgis Baltrušaitis, meno istorikas, tuo metu Vytauto Didžiojo Universitete Kaune dėstęs meno istoriją. Jis buvo garsaus poeto Jurgio Baltrušaičio sūnus. Didelio pasiekimo ir dėmesio menininkų tarpe susilaukė lietuvių liaudies skulptūra.

1935 sausio 6 - 31 M. K. Čiurlionio galerija surengė lietuvių grafikos parodą Čekoslovakijoje, Košicės Rytų muziejuje. P. Galaunė ir A. Galdikas atrinko 16 autorių 108 kūrinius, atliktus įvairia technika. Parodą gerai įvertino Čekoslovakijos menotyrininkai, apie parodą rašė 21 laikraštis. Katalogą parengė ir įžangą parašė P. Galaunė.

Parodos galerijoje

M. K. Čiurlionio galerija rengė parodas ir savo patalpose. Per pirmuosius 5 metus galerijoje surengta 9 parodos: lietuviškų kryžių, Lietuvos senosios tapybos, lietuvių liaudies raižinių, Lietuvos pašto ženklų, Lietuvos

ekslibriso, rusų ekslibriso, Jono Damelio piešinių, K. Šimonio grafikos darbų, 1930 m. drauge su Lietuvių-prancūzų draugija surengė prancūzų grafikos ir knygų meno parodą.

P. Galaunė beveik visom parodom parašė mokslinius įvadás, suredagavo pačius katalogus.

Rūpinasi muziejininkyste

Viena M. K. Čiurlionio galerija negalėjo aprėpti visų kultūros ir meno sričių. Trečiame dešimtmetyje prasidėjo kraštotyrininkų judėjimas, pradėjo kurtis muziejai provincijoje. Tokių muziejų lėšas sudarė savivaldybių pašalpos, draugijos narių mokesčiai, aukos, vienkartinės Švietimo ministerijos pašalpos.

1928 m. kraštotyros muziejai jau veikė: Kėdainiuose, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje, Mažeikiuose, Biržuose, Šakiuose. Muziejams trūko pasirėngimo, reikiamos literatūros, nurodymų. P. Galaunės pastangomis 1928 birželio 27 Pedagogikos muziejuje Kaune įvyko muziejų darbuotojų pasitarimas. Dalyvavo žinomi muziejininkai, kraštotyrininkai ir pakviesti svečiai.

P. Galaunė dalyvavo visuose didesniuose kraštotyros muziejų renginiuose. 1933 Šiauliuose surengtas pirmas muziejininkų susvažiavimas. P. Galaunė kalbėjo

apie sunkią kraštotyros padėtį, siūlė Kaune prie Vytauto Didžiojo Universiteto įsteigti etnografinios katedrą, kuri parengtų specialistus muziejininkus. Peliksui Bugailiškiui pasiūlius, 1934 m. pradėtas leisti žurnalas *Gimtasis kraštas*. Jisėjo 10 metų, išleista 31 numeris.

Žurnalas buvo labai reikalingas visiems, kurie domėjosi šia šaka, mėgo rinkti eksponatus, dirbo pačiuose muziejuose. Paskelbta daug vertingos medžiagos kraštotyrai puoselėti.

P. Galaunė aktyviai bendradarbiavo šiame žurnale, paskelbė daug praktiškų, reikalingų ir vertingų straipsnių. Buvo rašoma labai praktiškais klausimais: kaip tvarkyti eksponatus, kaip jos nuvalyti, atnaujinti, suklasifikuoti.

"Senovės dienos"

1935 Dzūkijoje pradėtos rengti "Senovės dienos", kur buvo sutelkta įvairiausia liaudies meno, buvo ir tautiniai šokiai, ir dainos. Toje Merkinės parodoje buvo net 2300 eksponatų. Paroda išjudino žmones labiau domėtis savo liaudies menu.

1937 panaši "Senovės diena" buvo Dauguose. Tuo pačiu laiku panašios "Senovės dienos" pradėtos rengti ir Žemaitijoje. Jas organizavo Alkos muziejus Telšiuose.

"Aušros" muziejus

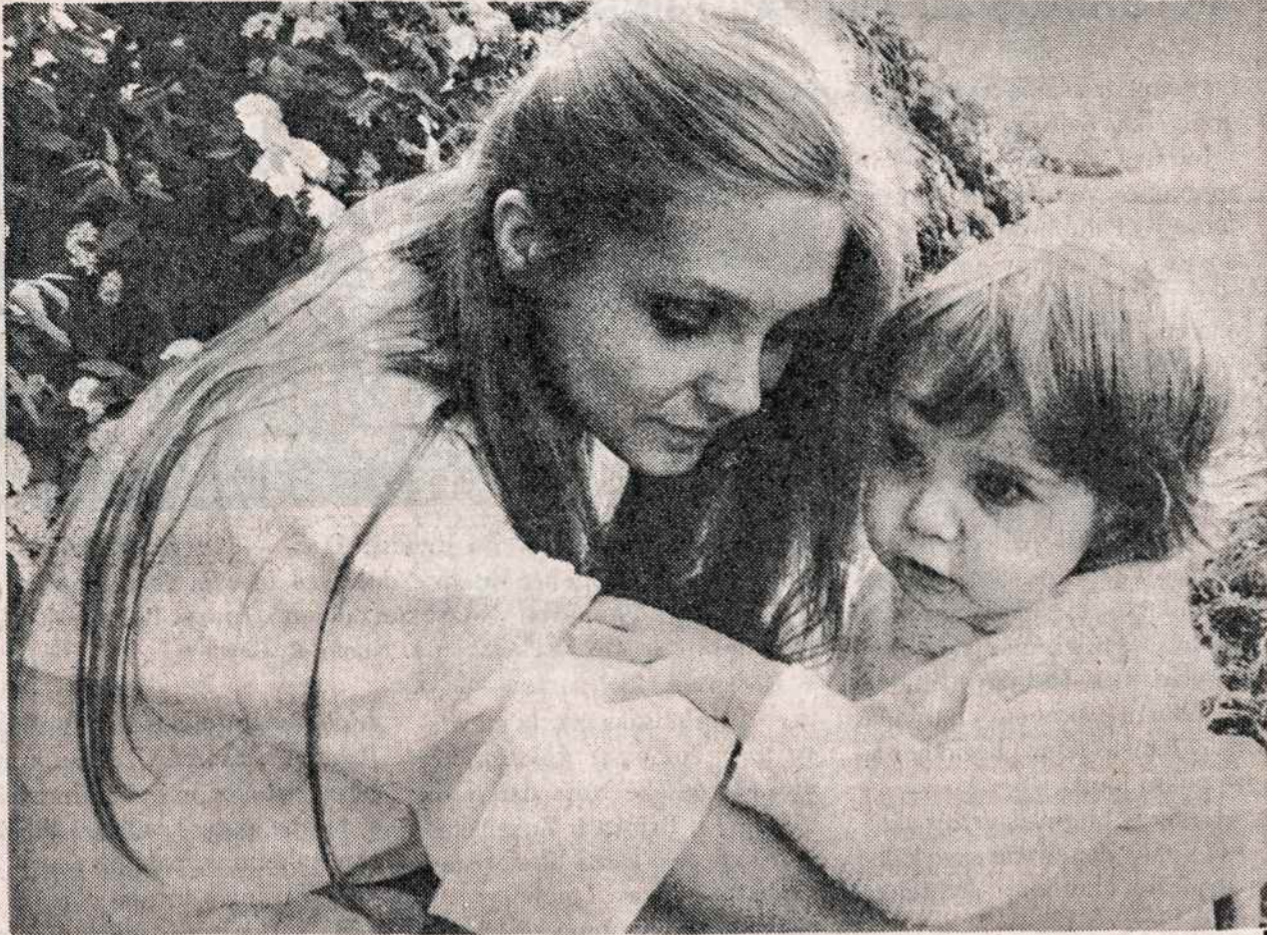
Iš visų provincijos muziejų daugiausia nuveikė Šiaulių "Aušros" muziejus, kuriam vadovavo Peliksas Bugailiškis, savo gyvenimą paskyręs šiam muziejui, Lietuvos senovei globoti. Ypač šilti santykiai jo buvo su P. Galaune. Lankėsi M. K. Čiurlionio galerijoje Kaune, klausė įvairių patarimų. Jo muziejų dažnai lankė ir P. Galaunė, nuveždama jam įvairius patarimus.

Skatina ir kitų tautų žmones

P. Galaunė buvo plataus masto žmogus, kas lietė muziejų, lietuvių liaudies menu. Jis skatino ir kitų tautų žmones domėtis lietuvių liaudies menu, sudarė jiems sąlygas tą meną studijuoti.

Prie Telšių gyveno dailininkas grafikas Juzefas Perkovskis, lenkų kilmės. Jis su savo kūriniams dalyvavo įvairiuose Europos miestuose, taip pat ir Lietuvoje. J. Perkovskis gyveno prie Telšių Džiuginėnuose, domėjosi lietuvių liaudies menu, rašė studiją. P. Galaunė sudarė sąlygas pasinaudoti turimais liaudies meno fondais savo moksliniam darbui rašyti. Bet 1940 m. įvyko sovietų okupacija, dailininkas neatlaikė sovietų antplūdžio, ėmė ir nusižudė. Dabar jo studija yra Telšių "Alkos" muziejuje.

(Bus daugiau)

Motinos dienos proga sveikiname visas lietuves motinas.

ANTANAS MIŠKINIS

Poetas Antanas Miškinis buvo ištremitas į Sibirą ir ten parašė du eilėraščius, skirtus Motinai. Vieną jų ir prisimename šios Motinos dienos proga.

Tu klausinėji, kur buvau pražuvęs,
Ko taip ilgai nesilankiau namuos.
Gerklėj apkarsta, stingsta man liežuvis,
Kaip tiek ilgai galėjau be mamos...

— Mane ilgai ilgai uždarę laikė,
Suraišiojo rankas vielom kietom.
Ne kartą, mama, naktuzėlę klaičiau
Su giltine sėdėjom pakaitom...

PASIMATYMAI SU MOTINA (I)

— Motule mano, vai mielu mieloji,
Vienintelė man tu kaip Lietuva.
Ar durys brakšteri, ar šuo suloja,
Langan kaip saulė tavo švyst galva.

Tu lauki vis, kad aš namo sugrįžtau,
Bet nesulauksi niekad niekados.
O bus pavasaris, o paukščiai krykštaus,
O gegužėlės raibosios raudos!

Atklydau mintimi vogčiom ištrūkęs,
Kaip šešuoelis prislinkau gatve.
Pakol žvaigždės pridengęs laiko rūkas,
Pabūsiu, motinėle, pas tave.

Mane bučiuoji, glostai ir teiraujies,
Kada visai pareisiu pagaliau.
Aš sverdėju, per burną trūksta kraujas
Ir sukniumbu ties kojom, toliau.

Nakčia aš paukščių tuo keliu plačiuoju
Mintim rėvęs lanky skrendu skrendu...
Sidabro galvą tavo išbučiuoju,
Po stiklo langu rymančią randu.

Kad tu brangiausia, visados žinojau —
Ir džiugy, ir ašarų klane.
Matau, kaip kryžium dideliu žegnoji,
Ranka dešniąja laimini mane.

Man veidą ašarom karštom aplieji,
Sušildai mano stingstančius pirštus.
Sušvinta prieš akis namai mielieji,
Ir visa, kas kur buvo, užmirštu.

— Dievulis geras, lengvins kraupų kelią,
Su Juo tave išleisti nebijau.
Dabar jau kelkis ir keliauk, vaikeli,
Pro rūką žvaigždės pražydės tuoju...

ATĖJO LAIKO PILNYBĖ

(atkelta iš 1 psl.)

parengti kunigų savajai išseivijai, nesgi Vakaruose visur stinga pašaukimų?”

Straipsnis yra įsakmus žadintuvas ir Tėvynei, ir išseivijai. Išseivija turi Popiežiškąją Šv. Kazimiero kolegiją Romoje, o Tėvynė jaunimo, norinčio pasišvesti kunigo tarnybai.

Išseivija nebuvo turtinga pašaukimais. Tačiau išseivija didžiuojasi išmintingais šeiminkais, sukūrusiais pokario laikotarpį įstaigas Tėvynės rytojui, kuris dabar, nors ir audringai, bet tikrai aušta.

PALUBINSKO PAGERBIMAS

(atkelta iš 3 psl.)

Užsklandai Juozas Gaila norėjo paskaityti kokį rimtą eilėrašį ir buvo jau beveik bepradedęs, kai staiga atsistoja Vitalis Žukauskas, prieina prie Gailos, kažką pažnibžda j ausį, ir šis pasitraukia nuo pulsto. Žodį vėl perima Žukauskas ir ima sakyti vieną iš savo monologų — pusgircio svečio sveikinimo kalbą jubiliatui. O klausytojai besijuokdami kone iš kėdžių virsta. Taip ir pasibaigė popietė. Linksmi ir nuotaikingai.

Ant bufeto stalų jau garavo Genovaitės Auštrienės ir jos talkininkų Alės Kazlauskienės ir Aldonos Marcinkienės paruošta kava ir apetitą žadino užkandžiai, saldūs tešlainiai bei A. Marcinkienės jubiliatui iškeptas sukaktuvinis tortas.

A. Radžius

Viena iš svarbesnių išseivijos sukurtų įstaigų yra lietuviškoji Kunigų Seminarija Romoje, pačiame krikščionybės centre. Tėvynė yra turtinga pašaukimais, bet nėra pasirengusi deramai ir pakankamai juos puoselėti ir ugdyti.

Nūdien Šv. Kazimiero kolegija Romoje yra milžiniškos reikšmės centras mūsų Tautos ateitį. Tautinis Sąjūdis yra Apvaizdos šaukimas mokytis kaip išlikti savita tauta tarp pasaulio tautų Europos tautų šeimoje. Tačiau Tautinio Sąjūdžio mums nepakanka — mums reikia ir Sąjūdžio, kurio ištaka ir jėga yra Kristus. Lietuva, būdama milžino kaimyno pašonėje, patyrė ir patiria, kad tautos ateitis priklauso ne nuo tankų, bet nuo dvasinių vertybių.

Nors nuniokiota ir vis dar mindoma, Lietuva atsiveria į ateitį drąsa, kurios ištaka ir pagrindas yra religija, — dvitūkstantmetinis krikščionybės Sąjūdis. Šv. Kazimiero kolegija Romoje yra švyturys ne tik mūsų Tautai, bet ir visam krikščioniškajam pasauliui, nes liudija, kad Lietuva tiki ateitimi, kurią įgyvendina Žemėje Dievas savo įsikūnijimu į istoriją.

Man teko būti vienu iš dvidešimties pirmųjų klierikų Šv. Kazimiero kolegijos steigimo metais. Žiūrėdamas atgal į tuos 1945 - 1946-uosius metus, dėkoju Dievui-Apvaizdai ir stebiuosi anų išmintingųjų šeiminkų tikėjimu: Lietuva turės ateitį! Nūdien, po penkto dešimtmečių ši lauktoji ateitis yra tarpduryje!

Šv. Kazimiero kolegija turi labai svarbių užduotį Lietuvos ateityje. Ji nori būti pasiruošusi ją vykdyti. Tačiau Šv. Kazimiero kolegija yra reikalinga skubios ir stambios pagalbos iš išseivijos. Pagalba — finansinė talka.

Šv. Kazimiero kolegija, galime sakyti, buvo sukurta bemaž iš nieko. Reikėjo pastogės, ją surado, Apvaizdos vedami, jos kūrėjai. Nūdien ši pastogė yra reikalinga stambių pataisymų — nebeužtenka jai lopyti, jai reikia pagrindinio remonto. Apvaizdos rankos ir širdis yra išseivijos rankos ir širdis.

ESTIJOS, LATVIJOS IR LIETUVOS RESPUBLIKŲ VADOVAI PRANEŠA

Vilniuje paskelbtas Pabaltijo valstybių ekonominio bendradarbiavimo klausimais susitarimas, pasirašytas 1990 m. balandžio 12 d.

1. Latvijos, Lietuvos ir Estijos vyriausybės remdamos Baltijos respublikų tautų valstybingumo siekimą ir būdamos įsitikinusios, jog joms naudingų ekonominių ir humanitarinių savitarpio santykių plėtojimas padės pasiekti šį tikslą, pasirašė Latvijos, Lietuvos ir Estijos ekonominio bendradarbiavimo sutartį.

2. Konstatuodami, jog istoriškai susiklostė bendri politiniai ir ekonominiai Latvijos, Lietuvos ir Estijos tautų interesai, šių respublikų vyriausybės vadovai patvirtina, kad yra pasirengę visokeriopai plėtoti ekonominę integraciją lygiateisiu ir tarpusaviškai naudingu pagrindu.

3. Sutartis numato bendrąsias ekonominio bendradarbiavimo plėtojimo kryptis, tarp jų laipsnišką Baltijos rinkos sukūrimą.

Pastogės remontas reikalauja stambių lėšų, todėl į remontą turi įsijungti ne tik pavienios rankos ir širdys, bet ir išseivijos fondai stambesniu indėliu. Teko girdėti, kad mūsų didieji fondai laukia aukų iš kunigų, bet nemato reikalo remti įstaigas, kurios ruošia kunigus Lietuvai. Tai yra labai nevykęs pasiteisinimas.

Tautos ateitis nėra milijoniniame fonde, bet fondo išteklių panaudojime tam, kas svarbu, svarbiau, svarbiausia. Fondų vadovybės, būdamos išmintingais šeiminkais, konkrečiai prisidės prie tautinio Sąjūdžio indėlio į mūsų atgimstančios Tautos ateitį.

Sakoma, kad ir mažos bulvės pripildo maišą! Pavienios rankos ir širdys savo auka — kokia ji bebūtų, didelė ar maža — gali padėti jaunuoliams ir kunigams iš Tėvynės studijuoti Romoje.

Dabartinis Šv. Kazimiero kolegijos rektorius prel. Algimantas Bartkus, yra išmintingas šeiminkas. Nūdien Šv. Kazimiero kolegija tarnauja ne tik padėdama jaunuoliams ir kunigams susikurti platų religinį pasaulėvaizdį, bet ir rūpinasi tautiečiais, kurie dėl sąlygų Lietuvoje yra tapę Europos benamiais. Ir tam reikia lėšų.

Mums yra būdinga rūpintis vieni kitais. Buvusieji Šv. Kazimiero kolegijos auklėtiniai yra nūdien pajėgūs būti "išmintingais šeiminkais" ir telkti stipendijas. Esu vienas iš auklėtinių, didžiuojuosi išsimokslinimu, kurį gavau Gregorianumo universitete ir Bibliškume. Tikiu, kad daugelis auklėtinių giliai vertina Romoje išugdytą pasaulėvaizdį ir nori padėti jaunajai kunigijos kartai praturtinti Mieste, kuriame Tautų apaštalas Paulius "skelbė Dėvo karalystę ir drąsiai mokė apie Jėzų Kristų" (Apd 28, 31).

Finansinė parama Šv. Kazimiero kolegijai yra būtina. Išseivijos fondai — JAV, Kanados, Australijos ir kt. — turėtų ne laukti prašymo, bet teirautis rektorius prel. A. Bartkų kokios paramos reikia mūsų švyturiumi Romoje.

Pavieniai auktojai savo auką gali perduoti per parapijas, per Lietuvių Katalikų Religines Šalpos įstaigą, 351 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y., 11207, arba siųsti tiesiog rektorius vardu: Mons. A. Bartkus, Via Casalmonteferrato 20, Roma, Italy.

Kviečiu buvusius auklėtinius susisiekti su prel. Antanu Jonušu, Šv. Kazimiero kolegijos ekonomu, dėl stipendijų telkimo klierikams ir kunigams. Praturtinkime tautinį Sąjūdį, jėga Sąjūdžio, kurį pradėjo Jėzus Kristus!

Sutarties šalys laikosi tos nuomonės, kad kompleksiskai bei kokybiškai plėtoti prekybinius-piniginius ir rinkos santykius yra strateginė veiksmų kryptis tiek vadaus, tiek tarpusavio bei užsienio ekonominiuose santykiuose.

4. Siekiant įgyvendinti bendradarbiavimo užduotis, įsteigti per tris mėnesius Baltijos bendradarbiavimo tarybą ir jos komisiją.

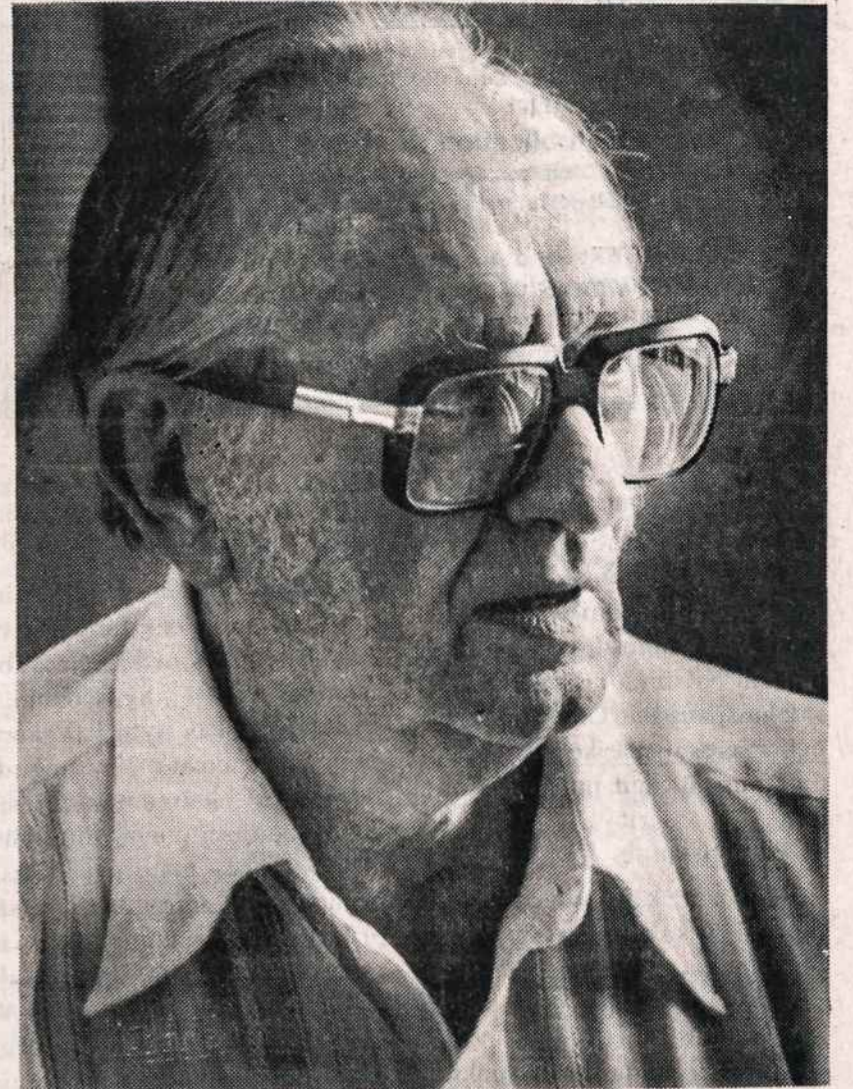
5. Laikyti, jog yra būtina paskelbti spaudoj Latvijos, Lietuvos ir Estijos ekonominio bendradarbiavimo sutartį.

Latvijos TSR
Ministrų Tarybos
pirmininkas
V. Bresis

Lietuvos Respublikos
ministrė pirmininkė
K. D. Prunskienė

Estijos TSR vyriausybės
pirmininkas
E. Savisaras

MIRĖ RAŠYTOJAS VYTAUTAS ALANTAS

Nuotr. Vytauto Maželio

1990 balandžio 23 d. Garden City ligoninėje, Michigane, mirė rašytojas, žurnalistas ir publicistas Vytautas Alantas, sulaukęs 87 metų amžiaus. Gyveno Redford, Michigan. Jis buvo Lietuvių Rašytojų Draugijos ir Lietuvių Žurnalistų Draugijos garbės narys.

Buvo gimęs Sidabrave, Naujamiesčio valsčiuje 1902 m. birželio 18 d. Mokėsi Lietuvoje ir Prancūzijoje, Lietuvoje ėjo įvairias pareigas: buvo gimnazijos mokytojas, Eltos redaktorius, Lietuvos Aido dienraščio vyr. redaktorius, Vilniaus teatro direktorius, 1944 pasitraukęs iš Lietuvos, 1949 atvyko į Ameriką ir apsigyveno Detroite.

Velionis yra daugelio veikalų autorius. Rašė noveles, romanus, dramas, eilėraščius. Jo prozos ir dramų stilius realistinis.

Scenos veikaluose kreipė dėmesį į kovojančią lietuvių tautą. Romai vaizduoja vieną ar kitą Lietuvos praeitį.

Didžiame nuliūdime liko žmona Irena, sūnus Algis su žmona Vera, vaikaitė Laura. Sūnus Gintas. Lietuvoje duktė Mirta, sūnus Šarūnas su žmona Aldona, vaikaitis Gediminas. Sesuo, seselė Rita Trimakienė Putname ir jos šeima. Lietuvoje liko sesuo Emilija Adikalienė ir jos šeima.

Velionis buvo „Darbininko“ skaitytojas. 1982 m., kai velionis šventė 80 metų sukaktį, „Darbininkas“ buvo padaręs platesnį pasikalbėjimą apie jo gyvenimą ir kūrybą.

Palaidotas balandžio 26 d. iš Dievo Apvaizdos bažnyčios. Pagal velionio pageidavimą palikai bus nugabenti į Lietuvą.

SENATORIUS D'AMATO KALBASI SU PREZIDENTU LANDSBERGIU

Jonas Bobelis, ELTOS Informacijos Tarnyba, suorganizavo gegužės 1 sen. Alfonse D'Amato įstaigoje pasikalbėjimą su Lietuvos prezidentu Vytautu Landsbergiu apie padėtį Lietuvoje.

V. Landsbergis painformavo senatorių, kad spaudoje skelbiamas būk tai padidėjęs alyvos ir gazo suteikimas Lietuvai yra ne teisybė. Tai yra melaginga Sovietų Sąjungos propaganda. Visi ekonominiai suvaržymai tebesitęsia. Krašte tautinis susipratimas yra stiprus ir dauguma lietuvių remia vyriausybės poziciją. Vyriausybė rengia atsakymą į Mitterand ir Kohl kreipimąsi dėl

derybų su Sovietų Sąjunga.

Po pasikalbėjimo sen. A. D'Amato inėšė (amendment) papildymą prie Senato (Supplemental Appropriations Bill) papildomos sąmatos rezoliucijos No. 4404. Papildyme kreipiamasi į prezidentą, kad jis nepristatytų Senatui įstatymo projekto, įgalinčio vykdyti prekybous susitarimus su Sovietų Sąjunga kol ekonominė blokada Lietuvoje nebus atšaukta ir kol Sovietų Sąjunga nepradės derybų su teisei išrinkta Lietuvos vyriausybe. Ši rezoliucija buvo priimta 73 balsais prieš 24.

(Elta)

ĮVYKIAI LIETUVOJE

— Lietuvių tapybos paroda — aštuonių dailininkų 46 darbai pasiekė Oslo. Parodą atvežusių Lietuvos vairuotojų nuotraukos — pirmuose Norvegijos laikraščių puslapiuose. Į parodos atidarymą reprezentacinėje galerijoje "F 15" gegužės 5 pakviesti Norvegijos parlamentarai, Lietuvos kultūros ir švietimo ministras, keletas lietuvių dailininkų, dainininkė V. Pavilionienė. Vienas iš parodos rėmėjų — amerikiečių benzino bendrovė "Mobil".

— 136 kraštuose balandžio 22 minint Žemės dieną įvairiais paradais ir mingais, kad Žemė būtų švaresnė žmonijai gyvenimui, Vilniuje žmonės važiuo dviračiais protestuodami prieš oro teršimą.

— Kardinolas Vincentas Sladkevičius Velykų dieną per Lietuvos televiziją kreipėsi į tautą su raginimu laikytis ramiai, vieningai ir nepasiduoti okupantų provokacijoms.

— Prie Lietuvos Aukščiausios Tarybos balandžio 19 įvyko visos Respublikos buvusių politinių kalinių ir tremtinių mingas, palaikantis Lietuvos parlamentą ir jo nutarimus.

— "Tiesa" šeštadieniais paskutiniu metu būdavo 8 puslapių, tačiau balandžio 21 dienos numeris išėjo 6 puslapių, o prieš tai šeštadienį tik 4 puslapių. Trūksta popieriaus, pranešė leidyklos direktorius V. Treigys. Lietuvai skirtas popierius turis būti perduotas Komunistų partijos centrui Maskvoje.

TEISINIS KOMENTARAS DĖL IŠSTOJIMO IŠ SOV. SĄJUNGOS

Naujasis Sovietų Sąjungos įstatymas dėl respublikų išstojimo iš Sąjungos gali būti taikomas tik respublikoms, savu noru įsijungusioms į Sovietų Sąjungą, bet ne Pabaltijo 1940 metu nepriklausomoms valstybėms, pripažintoms pasaulio valstybių.

Tuo pačiu klausimu Lietuvos teisininkas Zenonas Namavičius *Tiesoje* balandžio 12 išspausdino savo komentarą. Autorius yra Vilniaus universiteto docentas.

Komentaras

Pirmiausia noriu pasakyti, kad Lietuvos Respublikos Aukščiausiajai Tarybai paskelbus Nepriklausomybės atstatymo aktą, naujasis TSRS įstatymas, mums neturi būti taikomas. Antra vertus, jis apskritai nepasizymi demokratiškumu. Drąsiai galėtume šį dokumentą pavadinti neišstojimo iš TSRS įstatymu.

I akis pirmiausia krenta prieštaravimai pačiai TSRS Konstitucijai, skelbiančiai, kad sąjunginė respublika yra suvereni valstybė, t.y. visus savo vidaus ir užsienio reikalus gali tvarkyti savarankiškai. Be to TSRS Konstitucijos 72-asis straipsnis, numato laisvą sąjunginės respublikos išstojimą iš TSRS. Prisiminkime, kaip laisvą be jokių išlygų išstojimą iš TSRS teisę akcentuoja ir leidinys *TSRS Konstitucija. Politinis teisinis komentaras*. 1982 metais išėjęs Maskvoje.

Įstatymo siūlomas referendumas turi būti surengtas pagal TSRS referendumo įstatymą, o jo apskritai dar nėra ir nežinia kada bus. Taip pat pasakyta, kad referendume dalyvauja nuolat respublikoje gyvenantys TSRS piliečiai, kurie turi balsavimo teisę pagal TSRS įstatymus. Vadinasi, referendume dalyvauja ir

kariškiai, kurių iki to laiko respublikoje specialiai gali atsirasti labai daug.

Trečiajame įstatymo straipsnyje numatyta, kad vietovėse, kur kompaktiškai gyvena nacionalinės grupės, referendume dalyvavusiųjų balsai skaičiuojami atskirai. Jei ir nekreiptume dėmesio, kad tuo pažeidžiamas respublikos vientisumas, neiški lieka net vietovės sąvoka. Nežinia — gal tai būtų miesto rajonai ar net gatvės!

O kiek pakopų sugalvota tolesniam referendumo rezultatų svarstymui! Čia privalomi ir respublikos Aukščiausiosios Tarybos, ir TSRS liaudies deputatų sprendimai, čia ir pereinamasis laikotarpis, ir derinimai su kitomis sąjunginėmis bei autonominėmis respublikomis ar su autonominiais dariniais ir nuosavybės bei materialinio-finansinio atsiskaitymo klausimai, ir ginčai dėl teritorijų nepriklaususių tai ar kitai respublikai iki išstojimo į TSRS, ir t.t. Pagaliau čia ir pakartotinis referendumas, po kurio vėl naujos kliūtys.

Ar neprimena šį procedūrą pasakos apie Eglę žalčių karalienę, kuriai vyras tiek ir tiek darbų priglavo, kad tik ilgiau neišleistų j krantą pas gimines? Neatsitiktinai sakoma, kad lengviau kupranugariumi pro adatos skylę pralįsti nei respublikai išstoti iš TSRS. Žinoma, kitas dalykas, jei ji nebuvo įstojusi savo valia.

še, kad j kongresą yra įneštos dvi ir j senatą viena, Lietuvą palaikančios rezolucijos. Apie tų rezolucijų turinį ir jų numerius, bus paskelbta spaudoje.

gorbačioviui lankantis Amerikoje, j tuo metu Washingtone įvykstančią demonstraciją, jau dabar reikia skubiai registruotis, nes norima žinoti kiek autobusų bus reikalinga užsakyti. Tuo tikslu skelbimas tilps savaitraštyje *Darbinkas*.

p. palys

UŽ LIETUVOS LAISVĘ

Nepriklausomybės komiteto New Yorke veikia kas savaitę tvirtėja. Į savaitinius posėdžius, kurie vyksta kiekvieną antradienį 7 v.v. Kultūros Židinyje, atsilanko beveik visi (40) komiteto nariai, kurie dar ir savo draugus atsvieda.

Ankstesnių posėdžių metu buvo svarstyta įsteigti greito susižinojimo priemonę su kitomis lietuviškomis vietovėmis Amerikoje — "Hotline". Tas jau tampa realybe. Posėdyje gegužės 1 komiteto pirmininkas Vyt. Alksnis pranešė, kad jau yra nupirkta aparatūra ir tik belieka įvesti liniją. Susižinojimas su Lietuva ir toliau bus palaikomas per liniją iš Lietuvos Informacijos Centro.

Įdomų ir intriguojantį pranešimą apie medicininę pagalbą suteikimą Lietuvai padarė Daiva, Kezienė. Ji kalbėdama apie kritišką vaistų ir kitokių medikamentų stoką Lietuvoje pranešė, kad pagal Vytauto Miluko idėją, buvo susisiekta su didele šalpos organizacija, kuri greit ir efektyviai suteikia medicininę pagalbą nelaimės ištiktiems kraštams, nuo žemės drebėjimo, potvynio, Černobilio atveju ir pan. Šios organizacijos rūpestis, tik šalpa, o ne politika. Tai organizacijai, Daiva Kezienė, išaiškino ir išdėstė kritišką sveikatos padėtį Lietuvoje, dėl Sovietų Sąjungos ten vydomos blokados, ir apie neatidėliotiną medicininę pagalbą suteikimo reikalingumą to krašto žmonėms. Ta šalpos organizacija parodė susidomėjimą. Teiravosi kas tvarkytų siuntų persiuntimą iš Amerikos ir kas tas siuntas Lietuvoje priimtų. Jų svarbiausias rūpestis, kad siuntą gautų tas, kam ji buvo siūsta.

Šiam svarbiam projektui įgyvendinti, daug dirba ir pastangų deda dr. Gintautas. Jis jau yra

net ir patikinimą gavęs iš Sovietų ambasados, kad medicininės pagalbos siuntos į Lietuvą nebus trugdomos. Jeigu tas projektas pavyktų, tai būtų pasiektas didelis laimėjimas. Daugeliui lietuvių būtų sugrąžinta sveikata, o kitiems ir gyvybė išgelbėta! Tikėsime, kad per ateinantį posėdį, Daiva Kezienė tuo reikalu, galės plačiau painformuoti, o gal kiti nors ir pozityvaus pranešti.

Svarstant Lietuvai finansinės pagalbos reikalą rūpinamasi, kad ir amerikiečiai apie tai išgirstų. Buvo siūlyta skelbimus dėti miesto subvųjų vagonuose. Pasiteiravus apie kainas nuo to projekto teko atsakyti, nes tie skelbimai per daug kainuotų, bus bandoma finansinės pagalbos informaciją paskleisti amerikiečių spaudoje.

Laima Šileikytė-Hood prane-

ŽIDINYS – VISŲ MŪSŲ RŪPESTIS

Gegužės 3 įvyko svarbus Kultūros Židinio valdybos ir pranciškonų posėdis. Buvo sprendžiamas Židinio išlaikymo bei priežiūros problemos, narių atlyginimas ir kritiška finansinė padėtis.

Posėdyje dalyvavęs vysk. Paulius Baltakis, OFM, kurio organizaciniu gabumu dėka K. Židinys buvo pastatytas, išreiškė didelį rūpestį dėl Židinio padėties ir trūkumų ir davė eilę konkrečių patarimų.

Finansinės krizės akivaizdoje Židinio vadovybė turės imtis gana drastiškų priemonių, kad mūsų Kultūros centras neuždarytų. Numatyta sumažinti nuostolingą patalpų naudojimą, sumažinti priežiūros išlaidas visuomeninės tautos būdu, pelningiau nuomoti patalpas kitataučių institucijoms ir reikalauti, kad

lietuvių visuomenė padidintų finansinę paramą Židinio išlaikymui.

Prie šios krizės labiausiai privedė pasibaigusios nuolatinės įplaukos iš bingo žaidimų. Kol bingas gerai sekėsi, niekam nerūpėjo, iš kur ateina lėšos Židinio išlaikymui. Užsidarius vienam bingui, paaiškėjo, kad pinigai "iš dangaus" daugiau nebekrenta, ir Židinys kasmet vis labiau puola į deficitą. Šiuo metu lėšų yra likę maždaug tik pusmečio laikotarpiui.

Silpni nario mokesčio ir aukų vajeaus rezultatai, todėl verčia Židinio vadovybę imtis taupymo ir padidinto lėšų teikimo priemonių. Kiekviena organizacija ir kiekvienas Židinio lankytojas

ĮVYKIAI LIETUVOJE

— Aikštėje prie Aukščiausios Tarybos balandžio 12 įvyko Lietuvos studentų didžiulis mitingas. Pritarta Aukščiausios Tarybos kovo 11 d. nutarimams, nusiųsta telegrama M. Gorbačioviui.

— "Neringos" gamybinis susivienijimas ir bendra įmonė "Wambly-Neringa" su Šv. Velykoms pasveikino Vilniaus miesto vaikų namų ikimokyklinių kurčiųjų namų vaikus. Jiems padovanota žaislų už 1200 rublių. Dovanėlių gavo kiekvienas iš daugiau kaip 400 šių namų auklėtinių. Tai įnašas į bendrą labdarą "SOS-vaikai".

— Tik žemaičiuose anksčiau gyvavusią tradiciją mušti būgnais Šv. Velykų išvakarėse ir Priskėlimo rytą bene vienintelė

Telšių vyskupas Antanas Vaičius prie pranciškonų vienuolyno Brooklyne su Tėv. dr. Leonardu Andriekum, OFM. Vyskupas pakviestas lietuvių pranciškonų, į New Yorką atskrido balandžio 21. Su juo kartu atvyko ir du lietuviai kunigai pranciškonai. New Yorke prie jų prisijungė ir trečiasis Lietuvos pranciškonas, kiek anksčiau atvykęs Kanadon. Vysk. A. Vaičius išbuvo tik dvi savaites. Balandžio 22 jis koncelebravo iškilmingas mišias Šv. Patriko katedroje New Yorke, lankėsi Washingtone, Chicagoje, Los Angeles, Putname ir Kennebunkporte. Į Lietuvą per Vokietiją išskrido gegužės 7.

Trys lietuviai pranciškonai, atvykę iš Lietuvos aplankyti Amerikoje ir Kanadoje gyvenančius lietuvių pranciškonų. Jie čia matyti prie Kultūros Židinio Brooklyne su provincijolu. Iš k. Tėv. Edmundas Atkočiūnas, Tėv. Liudas Jurevičius, provincijolas Tėv. Placidus Barius ir Tėv. Astijus Kungys.

LIETUVA ŠAUKIASI MŪSŲ PAGALBOS

ALTAI, JAV Lietuvių Bendruomenė, V.L.Kui, Lietuvos vyčiams ir vysk. Pauliui Baltakiui pritariant, sudarytas komitetas

turės pasiimti dalį išlaidų naštos. Žinia, kad mūsų organizacijos daug pinigų neturi, bet jų neturi nei mūsų Židinys. Būtų gėda šiuo kritišku tautai momentu uždaryti duris taip svarbiam lietuvių kultūrinės veiklos ir susibūrimo centrui New Yorke.

Alg. Š.

Americans for Free Lithuania Petition Committee, kurio tikslas praveisti ir koordinuoti peticiją JAV prezidentui, palaikančią Lietuvos nepriklausomybę. Peticija bus įteikta Amerikos prezidentui gegužės mėn., išvakarėse jo susitikimo su Gorbačiovu.

Laiko mažai, reikia greitai ir energingai veikti. Formų pavyzdžius galima gauti paskambinus Vaivai Vėbraitei-Gustienei. — 203 347 - 7095.

Kiekvienam peticijos lape įrašyta:

Mr. President,
WE URGE YOU to condemn the aggression of the Soviet Union against defenseless Lithuanian people. We urge You to muster international support for the freely elected and legitimate government of Lithuania.

(Sign, black pen), Name:
(Print, black pen): Name, Address.

Kiekviename lakšte prašom sutalpinti po 15 parašų.

Kai laiškas bus pilnas, siūsti: Free Lithuania Now, P. O. Box 145, Durham, CT 06422. Lapai bus įrišti į knygą.

Rinkime panašus savo aplinkoje, bažnyčiose, mokyklose, dirbtuvėse, parduotuvėse! Iš anksto dėkojame už talką.

Americans for Free Lithuania Petition Committee, Vaiva R. Vėbraite-Gustienė — pirmininkė

TELEFONINIS VAJUS UŽ LIETUVĄ

Baltų Laisvės Lyga praneša, kad ji skelbia "Telefoninę demonstraciją", kuri perduotų prezidentui Bushui mūsų visuomenės nuomonę, kad jis klaidingai elgiasi Lietuvos atžvilgiu. Prašoma skambinti visiems savo draugams ir giminėms, kad visi spaustų administraciją Lietuvos labui.

Skambinti į White House opinion hot line: 1 - 202 - 456 - 7639 tarp 9 val. ryto ir 5 val. popiet EDT.

Reikalas labai svarbus. Prašoma skambinti bent kartą į dieną iki gegužės 30 d. — Gorbačiovo atvykimo diena.

Pavyzdys ką būtų galima sakyti: "I (vardas, pavardė, vietovė) feel that President Bush has

made a grievous mistake towards Lithuania in attempting to appease the Soviet hardliners. Please, do not give Russia the favored nation trade status, taxpayer subsidized loans or agricultural goods."

Taip pat skambinkime savo kongresmanams prašydami, kad jie pasirašytų kaip "Co-sponsor" IIJR 493 skelbiant birželio 14 dieną Baltų Laisvės Diena. Yra dabar labai svarbu remti šią rezoluciją ir parodyti prezidentui Bushui, kad Kongresas remia Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybės reikalą. Dėl tolimesnės informacijos skambinkite Liudai Avižonienei (714) 362 - 3472.

— Kardinolas Joseph L. Bernardin, Chicagos arkivyskupas, parašė laišką Lietuvos kardinolui V. Sladkevičiui, pritardamas Lietuvos siekimui laisvės. Chicagos kardinolas remia Lietuvos dvasininkų pastangas auklėti dorai savo žmones laisvei.

— Kanados Lietuvių Dienos šiemet įvyks Hamiltone, Ont., gegužės 18-20. Dalyvaus Kanados lietuvių tautinių šokių, dainų ir teatro grupės bei šokių ansamblis iš Vilniaus "Vingis".

— Juozas Vitėnas, Vliko valdybos narys, iškilus nuomonių skirtumui su valdybos pirmininku, iš Vliko valdybos pasitraukė.

— Krikščioniškosios Kultūros Fondo 2000 dol. premija už 1989 metus paskirta *Laiškai lietuviams* žurnalui, kaip labiausiai pasitarnavusiam krikščioniškos kultūros bei krikščionybės idealų ugdyme lietuvių tarpe. Vertinimo komisiją sudarė prof. dr. Aldona Janaciėnė, dr. Judita Čuplinskienė, kun dr. Kęstutis Trimakas, Lilė Milukienė ir Juozas Polikaitis.

— Dr. Robertas Vitas, Krištanavičiaus fondo pirmininkas, duos pranešimą apie Fondo veiklą Fondo vakaronėje gegužės 11 Chicagos Jaunimo Centro kavinėje. Bus ir dr. Jono Račkauko pranešimas apie Fondo remtus Lituanistikos tyrimo ir studijų centro darbus ir amžinų narių atžymėjimų įteikimas. Dr. Vacloviui Šauliui bus įteikta Gutausko premija.

— "Gintaro", Toronto lietuvių jaunimo ansamblio, 35 metų veiklos minėjimo sukaktivinis koncertas įvyks gegužės 12, šeštadienį, 6 val. vak. Anapilio salėje, Mississauga, Ont. Programą atliks visos gintariečių grupės — tai 150 su viršum šokėjų. Bus ir kitų staigmenų.

— "Pavasaris", Montrealio mergaičių choras, paminėjo gyvavimo dešimtmetį ir įdainuotas juostelės parodymą. Choru vadovauja Ingrid Tark, akomponuoja Jeff Fisher. Globoja Jadvyga Baltuonienė.

— Baltimore, Md., vasaros festivalis "Showcase of Nations" atidaromas su Lietuvių 18-tu metiniu festivaliu. Jis vyks Festival Hall patalpose, Baltimorės centre, Howard St. /I-395 ir Camden St., pora blokų nuo Inner Harbor, birželio 9 ir 10 nuo 11 val. ryto iki 6 val. vak. Bus galima įsigyti įvairiausių rankdarbių, pasigėrėti "Ratelio" ir "Malūno" tautinių šokių grupėmis, pasistiprinti lietuviškais valgiais.

— Ieškau sesers Baukytės-Guduliauskaitės Marčiulionienės, Marytės, Juliaus, Petro. Išvyko su Fricų šeima 1941 m. prasidėjus karui į Vokietiją, po to į JAV, Cicero, Ill., Mano adresas: Kauno rajonas, Domeikava, Klevų 10 ind., 234302 Lithuania, Baukys Jonas, Juliaus.

— Nauji Darbininko skaitytojai: L. Moleris, Freehold, N.J., P. Leika, Port Orange, Fla. Sveikiname naujus skaitytojus ir dėkojame utsakytajams. Naujiems skaitytojams *Darbininko* prenumerata pirmiems metams tik 15 dol. Atnaujinant — visiems 20 dol. metams.

DĖMESIO!

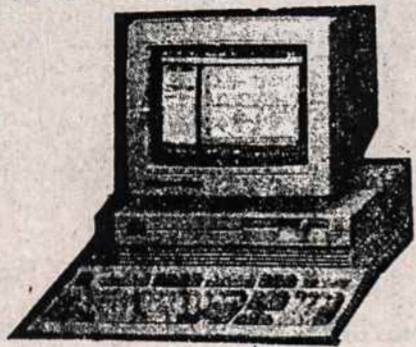
**VISIEMS LIETUVIAMS,
KURIE LANKOSI AMERIKOJE
AR KURIE VYKSTA Į LIETUVĄ
ĮSIGYKITE VISUS ELEKTRONINIUS REIKMENIS
PAGAL EUROPIETIŠKĄ 220 VOLTŲ ELEKTROS SROVĖ**

**TIMURS STORE
JOY – LUD**

**ELECTRONICS
200 5TH AVE (tarp 23 & 24 Gatvių)
NEW YORK, N.Y. 10010
TELEFONAS (212) 807 - 8484**

TELEVIZIJOS APARATAI
(įvairaus dydžio ir įvairių firmų)

**KOMPIUTERIAI
LYGŪS IBM PC SISTEMAI
SU SPALVOS REGULIAVIMO IR
ATSPAUSINIMO APARATŪRA**

Visi kompiuteriai gaminti 1989 metais amerikiečių firmos INNOVATION, kuri duoda vienerių metų garantiją Lietuvoj

**ELEKTRONINIAI PIANINAI
ĮVAIRIAM NAUDOJIMUI**

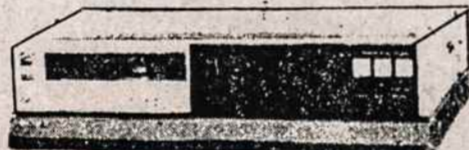
TELEFONŲ ATSAKŲ APARATAI

**PANASONIC M7
COMCORDER VIDEO FILMAVIMO
APARATAI PAL SISTEMAI**

**ĮVAIRŪS RADIO APARATAI
SU TRUMPOM BANGOM**

VCR (Video juostų rekordavimo ir grojimo aparatai) PAK/SECAM/DK SISTEMAI
(įvairių firmų, įskaitant ir Panasonic)

**VISA APARATŪRA
TURI PAAIŠKINIMUS IR
RUSŲ KALBA**

**MES TAIP PAT TURIME DIDELĮ PASIRINKIMĄ SONY, MAXWELL IR
KT. ĮVAIRIAUS ILGUMO VIDEO IR AUDIO KASEČIŲ**

DĖMESIO!

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

B. Garunkštis iš Rego Park, N.Y., atnaujino Darbininko prenumeratą trims skaitytojams ir pridėjo 40 dol. auką spaudai paremti. Dėkojame už dosnumą.

Salomėja Jankauskas iš Hot Springs, AR, atsiuntė dvigubą prenumeratos mokesčių, kartu paremdama spaudą. Labai ačiū.

J. J. Ardys iš Fairview, PA, visada remia spaudą, šiemet su prenumeratos mokesčiu atsiuntė 20 dol. auką Dėkojame.

Steve Everlin, iš Hot Springs, AR, atnaujino prenumeratą ir pridėjo 30 dol. auką spaudai paremti. Ačiū už auką ir laišką.

Elena Kepalaitė iš Rego Park, N.Y., antri metai su prenumeratos atnaujinimu atsiunčia po 20 dol. Darbininkui palaikyti. Dėkingi laikraščio leidėjai.

Joseph Blazaitis iš Lewisburg, PA, keletas metų remia Darbininką. Labai ačiū už prenumeratos atnaujinimą ir 20 dol. auką.

Albina Lipčienė iš Putnam, Conn., antri metai su prenumeratos atnaujinimu prideda paramą spaudai paremti. Ačiū už 20 dol. auką.

A. M. Trainis iš Richmond Hill, N.Y., atnaujino prenumeratą, pridėjo 20 dol. auką ir apmokėjo naujam prenumeratoriui už Darbininką. Už viską labai dėkojame.

Petronėlė-Birutė Popeliučka iš Surfside, FL, atsiuntė 40 dol. prenumeratai atnaujinti, palinkėjo Darbininkui gerai gyvuoti ir ilgai išsilaikyti. Padėka už paramą ir laišką.

Laima Zarskus-Timbal iš Livingston Manor, N.Y., nauja Darbininko skaitytoja, atsiunsdama prenumeratos mokesčių, pridėjo 30 dol. spaudai paremti ir užsisakė knygų. Dėkojame.

Ona Matusaitis iš Worcester, Mass., daugelį metų remia spaudą, šiemet atnaujino prenumeratą su dvigubu mokesčiu. Dėkinga Darbininko administracija.

Darbininko skaitytojai atsiunčiant prenumeratos mokesčių, prisidėjo aukomis už kalendorių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą paremti:

25 dol. — P. P. Ežerskis, Cleveland, Ohio.

Po 20 dol. — E. Prekeris, Staten Island, N.Y., V. K. Jonynas, Queens Village, N.Y., J. Kaseiliūnas, Kolumbija, N. Glowacki, Woodhaven, N.Y.

Po 15 dol. — S. Marcinkevičius, Shrewsbury, Mass., M. Vaičiulis, Elmhurst, N.J., J. Ivašauskas, Union, N.J.

13 dol. — A. Nagy, Paterson, N.J.

Po 10 dol. — G. Gobis, Amsterdam, N.Y., J. Lapurka, Massapequa, N.Y., Ž. Juriene, Richmond Hill, N.Y., A. Simėnas, Dorchester, Mass., V. Keturakis, So. Boston, Mass., M. Patrick, Milltown, N.J., H. Laučius, Paterson, N.J., A. Vilgošas, Philadelphia, Pa., J. Skladaitis, Philadelphia, Pa., A. Butas, Woodhaven, N.Y., B. Jasaitis, Chicago, Ill., K. Šidlauskas, So. Boston, Mass., A. Pečiūraitė, New York, N.Y., T. Jakelaitis, Woodhaven, N.Y., J. Janiūnas, Stratford, Conn., K. Gruodis, Milltown, N.J., L. Kulikauskas, So. Ozone Park, N.Y., L. Špokas, Woodhaven, N.Y., R. Chesonis, Marietta, GA, R. Jakas, Norristown, PA, P. Rasimas, Lindenhurst, N.Y., B. Svikla, Worcester, Mass., A. Adams, Centerville, Mass., A. Butkus, Chicago, Ill., M. Korsack, Nashua, N.H., R. I. Ghatk, Richmond, VA, V. Jomanatas, Redford, Mich., V. Sniuolis, Brockton, Mass., P. Kaselis, Chicago, Ill., A. Savičiūnas, Akron, Ohio.

8 dol. E. Karmazinas, St. Petersburg, Fla.

7 dol. — A. Liutkevičienė, Norwood, Mass.

Po 5 dol. — P. Vasiliauskas, Woodhaven, N.Y., dr. A. Trojanas, New York, N.Y., V. Jackūnas, Spring Hill, Fla., F. Bociūnas, Sunny Hills, Fla., J. Kavalitūnas, Beverly Shores, IN, B. Kohanski, Flemington, N.J., H. Anhaney, So. Boston, Mass., A. Bacevičius, Newton, Mass., A. Biretta, Manchester, Conn., M. Kanapka, Waterbury, Conn., dr. G. Kumpikas, Hollis Hills, N.Y., V. Sližys, Woodhaven, N.Y., K. Palčiauskas, St. Petersburg Beach, Fla., P. Petkelis, Murrieta, Calif., P. Petrauskas, Shrewsbury, Mass., Z. Vizbaras, Worcester, Mass., A. Skėryms, Woodstck, Conn. M. Butrimas, New Britain, Conn., M. Kiveta, Staten Island, N.Y., L. Sprindžiūnas, St. Petersburg Beach, Fla., M. Žiagra, Sharon, Mass., A. Čampė, Waterbury, Conn., A. Igaunis, Waterbury, Conn.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

**SEMINARAS AMŽIAIS
AKTUALIA TEMA**

Putname Nekaltai Pradėtosios Mergelės Marijos vienuolyne birželio 3 viešs visiems žinomas kunigas Sigitas Tamkevičius, Sibiro kankinys ir laisvės apaštalas. Jisai vadovaus seminarui tema: "Individo ir Tautos kančia". Mūsų vaišingosios seselės kviečia visus atvykti ir susitikti su šiuo nuostabių kunigų, paklausti jo minčių apie neišsprendžiamą kančios paslaptį.

Šis seminaras jungiamas su lietuvių kankinių paminėjimu birželio mėnesį. Seminaras prasidės 10 val. ryto. Norintieji dalyvauti kviečiami pranešti Putnamo seselėms ne vėliau gegužės 24 d. adresu: Sisters of the Immaculate Conception, 600 Liberty Hwy., Putnam, CT 06260.

Bostone atidarytas didžiausias Amerikoje lietuviškų meno dirbinių salionas

DOVANA

Norintiems įteikti lietuviškų suvenyrų savo giminiams ar draugams Šv. Kalėdų, Naujųjų Metų, įvairių jubiliejų ar bet kuria kita proga – siūlome platų pasirinkimą.

Galite įsigyti:

- žymiausių išeivijos ir Lietuvos menininkų paveikslų, grafikos darbų, medžio drožinių;
- Tautinių rūbų, juostų, gintaro, stiklo ir keramikos dirbinių su lietuviška ornamentika;
- Tautinių vėliavų, Vyčių, įvairiausių lipdžių;
- Knygų apie Lietuvą anglų kalba ir Lietuvos žemėlapių;
- audio ir video kasečių su naujausia lietuviška muzika;
- tinkančią Lietuvos dažnumams video aparatūrą ir kitas elektronikos sistemas žemomis kainomis.

Visą tai galima užsisakyti pagal katalogą kuri galite gauti atsuntę 2 dol. čekį firmai **BALTIC ASSOCIATES, LTD**
P.O. Box 1406 GMF Boston, MA 02201
Tel. (617) 269-4455 • Fax (617) 268-8376
368 Broadway, So. Boston, MA 02127

1990 M

stovyklų kalendorius

Lietuvių kilmės — anglų kalba — liepos 1 - 14 d.
Lietuviškai kalbantiems — liepos 15 - rugp. 4 d.
(stovyklauja dvi ar tris savaites)
Jaunimui 17 - 18 m. — liepos 29 - rugp. 4
Šeimų savaitė — rugp. 5 - 12 d.
Informacijai: NERINGA, ICC-RT 21, PUTNAM, CT. 06260

**DARBININKO
ADMINISTRACIJA
KVIEČIA**

Reikalinga ir pritinka—
Paskaityti Darbininką.

Šiom dienom Darbininko administracija yra pasiuntusi skaitytojams paraginimus apsimokėti prenumeratą už 1990 m. Kai kurie skaitytojai dar neapsimokėję už 1989 m. malonėkite atsilyginti. Neturim galimybės prie adresų pridėti datos kada pasibaigia prenumerata, tad raginame paskirai, visus dar neapsimokėjusius skaitytojus. Prenumerata 20 dol. Laukiama bent 5 dol. aukos už kalendorių ir spaudai palaikyti. 75 m. Darbininko jubiliejaus prog a laukiame iš skaitytojų didesnės aukos, kad laikraštis gyvuotų iki 100 metų. Dėkojame skaitytojams, kurie jau spėjo apsimokėti prenumeratą ir pridėjo didesnę dovaną Darbininko palaikymui. Ačiū.
Darbininko adm.

**DEXTER PARK
PHARMACY**
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir paįsinti adresu: **DARBININKAS 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.**

Atsilyginu už 1989 metus.

Prašau pratęsti prenumeratą 1990 metams.

Vardas ir pavardė

Adresas

DARBININKAS naujlem skaitytojam pirmuosius metus kainuoja tik 15 dol. Visiem kitiem prenumeratora — 20 dol. metam.

Stūnčių už prenumeratą \$.....

Už kalendorių \$.....

Spaudai paremti \$.....

Skiriu stambesnę auką 1990 — sukaktuvinį 75 — metų proga \$.....

LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

KASA

YRA GERIAUSIAS JŪSŲ BANKAS

Čia galite gauti:

- Lietuviškas VISA korteles
- Pinigines perlaidas
- Čekių sąskaitas
- Taupymo sąskaitas
- Įvairias paskolas
- Įvairius taupymo sertifikatus

—Visos santaupos Federalinės NCUA agentūros apdraustos iki 100,000 dol.—

KASOJE taip pat galite mainyti čekius, pervesti Social Security indėlius, atidaryti arba perkeikti IRA fondus ir atlikti kitus bankinius reikalus.

Jūsų laukia lietuviškas patarnavimas, maloni nuotaika ir naudinga ateitis

Naujas K A S O S adresas: 86 - 21 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418. Telefonas: 718 441 - 6401.

LITHUANIA 700 YEARS
(IN ENGLISH, 458 PAGES)

Parašyta J. Puzino, A. Geručio, J. Jakšto, A. Budreckio ir St. Lozoraičio. Įvadas R. Sealey. Šešta laida, puošniai išleista. Puiki dovana kiltataučiam ir lietuviams, naudojančiam tik anglų kalbą. Platina: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuania 700 Years" už 18 dol. Persiuntimas — 2 dol.
Vardas, pavardė
Numeris, gatvė
Miestas, valstija, Zip

Tėv. dr. Tomas Vytautas Žiūraitis, OP, miręs balandžio 15.

MIRĖ TĖV. DR. TOMAS ŽIŪRAITIS

Velykų dieną, balandžio 15, sunkiai ir ilgai sirgęs, mirė dominikonas vienuolis dr. Tomas Vytautas Žiūraitis. Gyveno dominikonų vienuolyne Washingtone, D. C., kur ir mirė.

Velionis buvo gimęs 1915 kovo 18 Grigoriskės viensėdyje, Dimkaičių valsčiuje, Raseinių apskrityje. Mokėsi Raseinių gimnazijoje, 1933 įstojo į dominikonų vienuolyną. Studijavo jų akademijose Vokietijoje, Belgijoje. Kunigu įšventintas 1939 liepos 16.

Dar studijavo Vilniaus kunigų seminarijoje, Bonnos universitete, Salzburgo katalikų universitete studijavo filosofiją. Filosofijos doktoratą gavo 1957.

Į Ameriką atvyko 1949, dėstė

vokiečių kalbą Providence kolegijoje, 1956 - 1962 buvo dominikonų motiniškojo namo kapelionas Oxforde, Mich., nuo 1962 metų gyveno Washingtone. Lietuvių parapijoje vedė misijas, sakė pamokslus.

Uoliai bendradarbiavo įvairioje spaudoje, taip pat ir *Darbininke*. Atskirai išspausdino — *Eucharistija* 1943, *Nevystančios rožės*, 1944, *Žodis ir gyvenimas* 1955. Vokiškai išėjo jo disertacija — filosofinė studija apie žmogaus asmenybę. Filosofijoje atstovavo tomizmui, daugiausia domėjosi kultūros filosofijos klausimais.

Su *Darbininko* redakcija palaikė bičiulišką ir glaudų ryšį. Visiems jo artimiesiems reiškiamė užuojautą.

A. A. VINCUI DUBAUSKUI

mirus, žmonai Petronėlei, dukterims Aldonai, Valentinei, Nijolei, sūnui Algiui, jų šeimoms ir giminėms, reiškiamė nuoširdžią užuojautą.

Aušra ir Zigmąs Dičpinigaičiai su šeima

A. A. EDVARDUI ČEPIUI

Lietuvoje mirus, reiškiamė gilią užuojautą broliui Henrikui Čepui, giminėms ir artimiesiems.

Antanas ir Aniceta Januškos
Bronius ir Marija Kruopiai
Benediktas ir Adelė Povilavičiai
Jonas ir Antanina Starinskai

A. A. KAZIMIERUI BARČIUI

mirus, žmonai Adelei, dukterims Mildai, Ramutei, Gilandai, Audronei, sūnui Vitoliui, jų šeimoms ir visiems giminėms reiškiamė gilią užuojautą.

Medžiotojų ir žuvautojų klubas ARAS

A. A. KAZIUI BARČIUI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamė žmonai Adelei, dukroms Ramutei, Gilandai, Audronei, Mildai, sūnui Vitoliui ir visiems kitiems artimiesiems.

Dr. Ronaldas, Gražina, Tadas ir Edvardas Paeglės
Liuda Kulikauskienė

WORCESTER, MASS.

Atvyksta Nijolė Sadūnaitė

LB Worcesterio apylinkė birželio 10 rengia išvežtųjų minėjimą, kuriame dalyvaus ir mūsų tautos herojė Nijolė Sadūnaitė, daug iškentėjusi už Dievą, Tiesą ir Lietuvą Sibiro Gulage. Visi turės progą su šia kilnia lietuvaitė ne tik susitikti, bet ir išgirsti jos kalbą.

Dainuos "Broliai Aliukai"

Maironio Parko didžiojoje salėje gegužės 12, šeštadienį, 7 val. vak. Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopa rengia koncertą, vaišes ir šokius.

Koncerto programą atliks "Broliai Aliukai" iš Lietuvos. Grupę sudaro šeši asmenys. Tai pirmą kartą mūsų telkinyje su skambės lietuviškos dainos, dainuojamos mūsų brolių iš Lietuvos.

Bilietus platina šauliai. Po koncerto bus vaišės, kurias paruoš sesės šaulės, o po jų šokiai prie puikios "Brolių Aliukų" muzikos, jos garsus palydint lietuviškomis dainomis.

Šaulių valdyba

Naujosios Anglijos Lietuvių Šaulių Sąjungos Tremytyje Trakų rinktinės 1990 - 1992 m. valdyba: kapelionas — kun. Rafaelis Šakals, OFM, pirmininkas — Algirdas Senkus, Dr. Vinco Ku-

dirkos kuopa, vicepirmininkas — Martynas Dapkus, Jono Vanagaičio kuopa, išdininkas — Vytas Ilgūnas, Dr. Vinco Kudirkos kuopa, sekretorė — Janina Miliauskienė, Dr. Vinco Kudirkos kuopa, moterų vadovė — Ona Eikiniene, Martyno Jankaus kuopa, vėliavnešis — Julius Maskeliūnas, Dr. Vinco Kudirkos kuopa. Kontrolės komisija: Janina Bajerčienė — Jono Vanagaičio kuopa ir Irena Markevičienė — Dr. Vinco Kudirkos kuopa.

Kuopos pirmininkai: Dr. Vinco Kudirkos kuopos — Arūnas Grigalauškas, Jono Vanagaičio kuopos — Stasys Augonis, Martyno Jankaus kuopos — Stasė Gofensienė.

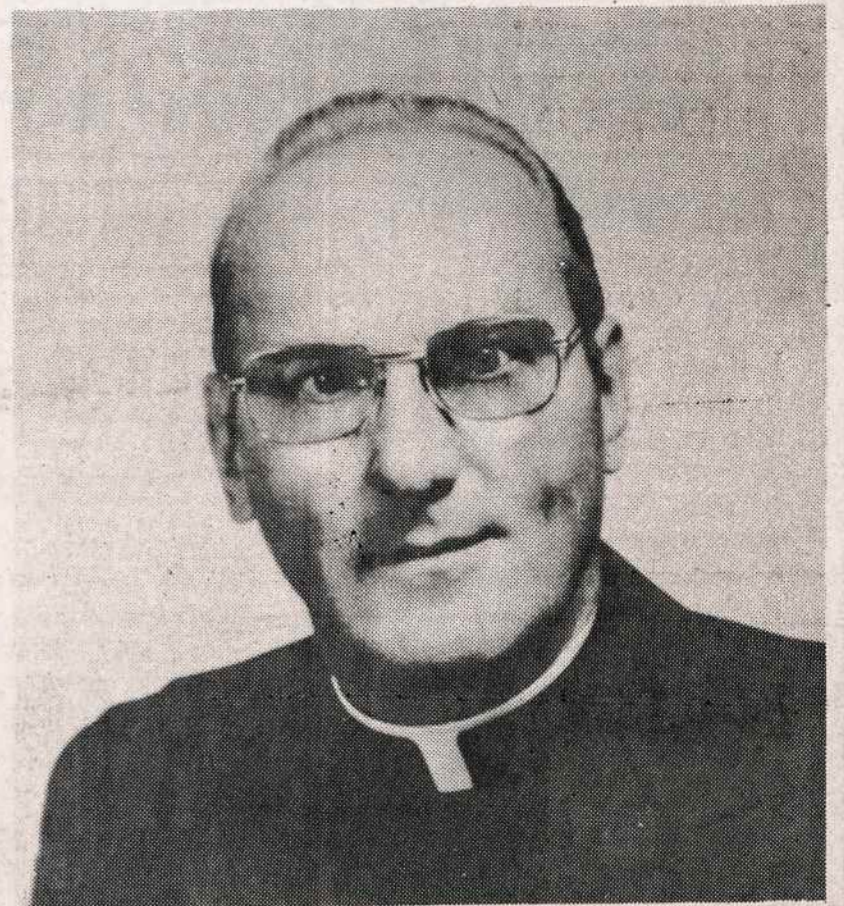
J. M.

Kun. A. Volungio sukaktis

Aušros Vartų parapijos nariai gegužės 6, sekmadienį, pagerbė savo kleboną kun. Alfonsą Volungį, atšventusį kunigystės 45 metų sukaktį.

Iškilmės pradėtos mišiomis 11 val. Po jų banketas 1 val. popiet vyko Maironio Parko salėje, Shrewsbury, Mass.

Kun. Alfonsas Volungis gimė Worcester, Mass., 1918 kovo 26. Mokslus pradėjo šioje parapijoje. Baigęs 1937 South High School, studijavo 1940 Holy Cross kolegijoje. Filosofiją ir

Kun. Alfonsas A. Volungis

teologiją studijavo Montrealyje 1940 - 1945.

Sukaktuvininkas kunigystės šventimus priėmė 1945 sausio 13 Šv. Mykolo katedroje, Springfield, Mass. Pirmas mišias aukojo Aušros Vartų parapijoje 1945 sausio 14.

Pirmiausia jis buvo paskirtas į St. Margaret Mary parapiją, Worcester, Mass., 1945 - 1948. Paskui 1948 - 1955 dirbo Šv. Kazimiero parapijoje, Worcester,

Mass., 1955 - 1957 buvo Aušros Vartų parapijoje, 1957 - 1961 buvo Šv. Pranciškaus parapijoje, Athol, Mass., 1961 - 1967 vėl Šv. Kazimiero parapijoje, 1967 - 1969 buvo klebonu St. Thomas Beckett parapijoje, So. Barre, Mass., o 1969 buvo paskirtas ketvirtuoju Aušros Vartų parapijos klebonu ir čia dirba iki šiol.

Visi parapiečiai, giminės ir draugai linki sukaktuvininkui ilgiausių ir sveikiausių metų.

A. K.

"AŽUOLŲ RANDAI" — GENOCIDO LIUDIJIMAS

ALFONSAS NAKAS

Per šiuos (1989) metus kvapai sulaikę *Tėviškės Žiburius* skaitėme Antaninos Garmutės dokumentines apybraižas apie Sibiro tremtinius. Per atkarpą perleidę *TŽ* viską surinko ir metų gale išleido 128 pusl., knygelę. Jai duotas vienos apybraižos pavadinimas *Ažuolų randai*.

Knygelėje sudėtos septynios apybraižos, septyni genocidinių kančių epizodai. Pirmasis epizodas *Ešalonai*, tai pačios autorės liudijimas. Jos, 13-metės Kauno gimnazistukės gatvėje pagrobimas, į šimto vagonų ešaloną pakrovimas, kelionė į užpolarinę Sibiro sritį, išgyvenimai tremtyje, sugrįžimas į Lietuvą. Leidėjai pratarmėje apie šį epizodą paaiškina, jog jis pirmiausia buvo išspausdintas Lietuvoje, *Literatūros ir meno savaitraštyje*, 1988.IX.3, 7, 10 (spėju kad datas nurodant apsiriktą: *L. ir m.* tvarkingai datuojamas septynių dienų intervalais, tad veikiausiai būtų IX.3, 10 ir 17). *Ešalonus* seka Lietuvoje nespausdintos, dar šešios apybraižos *Mokytojai, Žuvinto gūbės, Ažuolo randai, Aušra virš Baikalo, Likimo verpstė* ir *Nukryžiuotieji*. Tai A. Garmutės pokalbiai (interviews) su gyvais išlikusiais kitais tremtiniais, kaip ir ji pati, iš Sibiro į Lietuvą sugrįžusiais. Tik viskas perėję per gabios rašytojos prizmą. Viskas patraukliu stiliumi, kurio ne tik trumpi sakiniai, bet ir pavieniai žodžiai nuostabiai iškalbūs. Ilustracijai — *Ešalonų* pradžia:

"Man buvo 13 metų. Mokiausi Kauno 13-oje vidurinėje mokykloje. Vagonas, į kurį mane įsodino, nebuvo tryliktas. Devyniasdešimt kelintas. Gyvulinis vagonas, lentomis padalintas į du aukštus. Vežė ne gyvulius. Žmones. Minias. Apie dešimt tūkstančių kilometrų".

Tai buvo 1948 m. gegužės 22 tremimas, vienas masiškiausių, vienas žiauriausių, beprasmiškiausių. Partizaninio karo užgniaužimo dingstimi kančioms ir

sau "universiteto" subrandinta. Žinanti savo ir visų TEN buvusiųjų vertę:

"Sibiras — mūsų tautos tragedija. Ir garbė. Nes mes visi — ešalonų vaikai. Sibiro vergijos broliai ir sesės, išlikome žmonėmis. Mes buvome TEN (TEN visur didžiosiomis rašo autorė, A. N.), kur visi geriausieji. Mes patekome į genocido Atranšką ir išlaikėme garbingiausią egzaminą".

Tiek pačios autorės, tiek ir jai pasakojusiųjų epizoduose — viskas tikra. Tikros vietovės. Tikros pavardės, tik prie kai kurių nepridėti vardai, nes juk viskas iš atsiminimų, ne iš raštų. Kiekviena apybraiža savaip skiriasi nuo kitų, nes vis kitokie žmonės, kentėję kitose vietovėse. Bet visi ir panašūs. Panašūs genocidine tikrove. Negali atsistebėti, kad kai nacizmas siautėjo tik truputį daugiau kaip dešimtmetį, bolševizmo bestialškumas tęsėsi kone tris ketvirčius šimtmečio!

Kiekvieną apybraižą lydi kelios nuotraukos žmonių apie kuriuos rašoma. Knygos gale įdėta Sovietų Sąjungos kalėjimų bei konclagerių, kuriose lietuviai buvo laikomi, žemėlapis nuotrauka, paimta iš 1989 m. *Gimtojo krašto* 4-to numerio.

Knyga išspausdinta aiškiu šriftu. Korektūros klaidų tik viena kitą tepastebėjau. Vykusi kukli knygos apdaila: juodi viršeliai su baltų raidžių įrašais. Šiek tiek baimės kelia silpnokas įrišimas. Po kelių skaitytojų, gali pasileisti kai kurie lapai.

Ko labiausiai pasigedau tai knygos gale indekso. Pavardžių ir vietovių, ypač pavardžių. Eiliniam skaitytojui jis nėra svarbus. Bet prie tokių knygų kada nors kryps genocido tyrinėtojų, di-

sertacijų rašytojų akys. Jiems indeksas labai padėtų.

Pasigėdau ir Antaninos Garmutės biografijos.

Kai prieš pusmetį *Pergalėje* perskaičiau Antano Kryžausko panašaus turinio veikalą "Už ką?", straipsniu *Drauge* raginau mūsų išeivijos veiksnius tokio pobūdžio raštus nedelsiant versti į svetimas kalbas ir ko plačiausiai skleisti pasaulyje. Tą patį kartoju, prieš akis turėdamas dabar *Ažuolų randus*. Šios rūšies veikalų vertimai — pirmos eilės būtinybė! Greit skelbšis nepriklausoma Lietuva. Prasiidės derybos su mūsų tautos naikintojais. Iš ten jau grąšinama ekonominėmis sankcijomis. Daugiau! Grąšinama reikalauti atsilyginimų! Šimtą tūkstančių kraujo aukos turi rodyti Sovietijai bei laisvam pasauliui, kas kam skolingas ir kiek.

Antanina Garmutė *AŽUOLO RANDAI*. Redagavo Kun. Pr. Gaida. Techniškai spausdinimui paruošė Vyt Balčiūnas. Korektūras atliko Č. Senkevičius. Išleido *Tėviškės žiburiai* Toronte 1989 m. Spausdino "Litho Art". Tiražas — 1000. Kaina nepažymėta.

— Maskvoje gegužės pirmosios demonstracijos virto protesto išraiška prieš M. Gorbačiovą. Jis pats su vyriausybės nariais tribūnoje išbuvo tik apie 25 minutes ir pasišalino. Minia skandavo šūkius prieš Kremliaus didžiūnus. Tarp įvairių šūkių buvo pasisakyta ir už Lietuvos nepriklausomybę.

— Kauno Tiesa" keičia pavadinimą į *Laisvės Alėja*.

Lietuvių demonstracija prie Baltųjų Rūmų Washingtone balandžio 4. Nuotr. V. Maželio

DARBININKAS

Administr. (718) 827-1351
Redakcija. (718) 827-1352

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas ... (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. ... (718) 235-8386

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

I lietuvių pranciškonų provincijos tarybos posėdžius gegužės 7 iš New Yorko į Kennebunkport, Me., išvyko Tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM, viceprovincijolas, ir Tėv. Leonardas Andriekus, OFM. Kartu su jais išvyko ir Tėv. Edmundas Atkočiūnas, OFM, pranciškonas atvykęs iš Lietuvos. Jis lanko lietuvių pranciškonų vienuolynus, norėdamas arčiau susipažinti su jų veikla.

Pirmoji komunija Apiešikimo parapijos bažnyčioje gegužės 13, sekmadienį, 11 val. mišių metu klebonas kun. Vytautas Palubinskas suteiks Gabijai Astrauskaitėi, Vaivai Razgaitytei ir Rasai Siminkaitėi. Vaikučius pirmą komunijai paruošė seselė Ignė Marijošūtė kartu su Rasa Razgaitiene. Visi parapičiai kviečiami šiose mišiose dalyvauti.

Viktoras Ralys, anksčiau vadovavęs Apiešikimo parapijos chorui ir "Perkūno" vyrų chorui Brooklyne, prieš kiek laiko vedė Wendy Ann Antanaitis, kurios teta yra Marytė Šalinskienė, Woodhaven, N.Y. Dabar Viktoras gyvena Los Angeles, Calif., ir nuo gegužės 1 perėmė vadovauti Šv. Kazimiero lietuvių parapijos chorui. Šalia tiesioginių pareigų jis taip pat pasirodė ir operose — neseniai dalyvavo *Falstaff* pastatyte, o dabar repetuoja kartu su Placido Domingo prieš *Don Carlo* operos pastatymą.

Tautos Fondo metinis suvažiavimas vyko gegužės 5 Kultūros Židinyje. Dalyvavo 40 asmeniškai, su įgaliojimais — 178. Padaryti reikiami pranešimai. Vliko pirmininkas dr. Kazys Bobelis padarė platų pranešimą apie padėtį Lietuvoje, apie Vliko veiklą ir dabarties rūpesčius. Išsamus suvažiavimo aprašymas spausdinamas vėliau.

Pianistas William Šmidy, dažnai talkinąs lietuvių renginiams Kultūros Židinyje, gegužės 12 d. 7:30 val. vak. atliks įdomią koncertinę programą Šv. Širdies Akademijos teatre, 47 Cathedral Ave., Hempstead, N.Y. Bilietai po 12 dol. Pelnas skiriamas Šv. Juozapo seserų vienuolijai. Lietuviai kviečiami į koncertą.

For 25 Years BATUN Has Been The Voice Of Estonia, Latvia and Lithuania At The United Nations

Now BATUN is helping the Baltic peoples speak for themselves at the U. N. Your support for BATUN will guarantee that the Baltic peoples will guide the United Nations role in the Baltic.

The price of BATUN membership, \$30 (US) for individuals and \$50 (US) for a family which includes a one-year subscription to BATUN News, is so small compared to what others have given to defend our rights.

FREEDOM IS NOT FREE! SUPPORT FREEDOM! SUPPORT BATUN!

Donations can be in US or Canadian funds. Canadian rates are \$38 for individuals and \$63 for a family. Please make your check payable to "United Baltic Appeal, Inc", Dept. LI, 115 West 183 St., Bronx, NY 10453, USA. Tel. (212) 367-8802. Thank you!

KULTŪROS ŽIDINYS, ŠIUO METU DIDELĖJE FINANSINĖJE KRIZĖJE, LAUKIA JŪSŲ PAGALBOS

Kultūros židiniui iš finansinės krizės gelbėti aukoju:

Vardas, pavardė

Adresas:

(Visos aukos nurašomos nuo valstybinių mokesčių)

Aušros Vartų parapijos, Manhattane, N.Y. meti pavasariniai pietūs bus gegužės 20, sekmadienį, tuojau po 11 val. r. sumos. Auka 25 dol. Parapičiai ir svečiai prašomi atsilankyti. Už paramą dėkoja klebonas kun. Eugenijus Savickis ir parapijos taryba. Dėl rezervacijų: (1) 212 - 255 - 2648.

A. a. Antano Stelingio laidotuvių išlaidoms padengti aukojo: po 100 dol. — A. Balsis ir J. Kregždienė, po 50 dol. — A. Uknevičius, A. Prekeris, dr. R. Čiurlienė, "Perkūno" choras, dr. A. Laucis, po 25 dol. — A. ir G. Diržiai, E. Rastenis, po 20 dol. — A. Račkauskas, M. Vilkas ir nepažįstamas amerikietis.

Liet. kredito unijos KASA metinis suvažiavimas buvo gegužės 6 Kultūros Židinyje. Padaryti reikiami pranešimai. Pagal statutą išrinkti nauji direktoriai, susipažinta su Kasos dabartine padėtimi. Kasos prezidentas yra dr. Rimas Vaičiūnas. Jo pranešimu, Kasa per paskutinius metus sustiprėjo ir paaugo. Susirinkimas buvo trumpas, gerai organizuotas. Jame buvo pristatyti keturi svečiai iš Lietuvos, dirbą ten bankuose, atvykę čia susipažinti su banko operacijomis. Po susirinkimo vaišės. Platusis aprašymas bus vėliau.

Iš Lietuvos yra atvykę 4 didžiųjų bankų tarnautojai. Jie yra: Žilvinas Martinkus, Laimutė Milašauskienė, Gintaras Priedys, Stanislava Zubkaitienė. Jie dalyvavo Kasos kredito unijos metiniame suvažiavime gegužės 6 Kultūros Židinyje. Pirmadienį išvyko į Washingtoną, iš ten į Detroitą, kur juos globo Kasos skyrius. Jų atvykimu į Ameriką daugiausiai pasirūpino Saulius Anušis, Michigan valstijos politinis veikėjas. Atvykę nori pastudijuoti amerikietiškas bankines operacijas ir kredito unijų veiklą.

Herkulis Strolia, gerai žinomu muzikų Vytauto ir Fausto Strolių brolis, vaidina filme *The Godfather, Part II*. Jis ten vaidina gaujos vadą. Filmas rodomas 5-tame televizijos kanale 8 v.v. gegužės 9 ir 10 dienomis.

Algis Sruoginis, gyvenąs Norwood, N.J., atsiuntė *Darbininkui* vertimą iš norvegų laikraščio, leidžiamo anglų kalba Amerikoje, kaip Lietuvos ministere pirmininkę priėmė norvegai. Su tuo įvykiu ir su vertimu mūsų skaitytojus supažindinsime kitą kartą. Norvegai pažadėjo pagalbą Lietuvai, kuri ginasi nuo Sovietų Sąjungos blokados.

Catholic New York balandžio 19 numeryje daug vietos skiria Lietuvai. Aprašoma padėtis Lietuvoje, kaip jaunimą gauda į kariuomenę. Straipsnyje pažymima, kad vakariečių spauda Lietuvai buvo pats svarbiausias ginklas, nes spauda atkakliai gynė Lietuvos apsisprendimo ir nepriklausomybės reikalus. Įdėta nuotrauka, kaip milicija saugo pagautą jaunuolį, kuris nenori eiti tarnauti Sovietų Sąjungos kariuomenę. Visas puslapis pavadintas "Lithuanian Journal". To paties numerio kitame puslapyje rašo, kaip popiežius pasisako apie Rytų Europą. Minima ir Lietuva. Popiežius skatina, kad būtų dialogas tarp Lietuvos ir Maskvos.

Daiva Izbickaitė, Indrė Biskytė, Danutė Norvilaitė, New Yorko Lietuvių jaunimo sąjungos valdybos narės, suorganizuavusios kovo 31 dienos demonstraciją už Lietuvą prieš sovietų misijas.

MASINĖS DEMONSTRACIJOS WASHINGTONE

JAV Lietuvių Bendruomenė organizuoja masinę demonstraciją Washingtono sutikti Sovietų Sąjungos prezidento M. Gorbačiovo viešnagė viršūnių konferencijoje Amerikoje ir išreikšti Amerikos ir Sovietų Sąjungos žmonėms išėjimo lietuvių paramą Lietuvos nepriklausomybei.

Masiniai susitelkimai vyks birželio 1 d., penktadienį, ant JAV Kongreso Rūmų laiptų, ir birželio 2 d., šeštadienį, toje ir

kitose vietose (pav., prie Sovietų ambasados). Šių įvykių detalės dar nėra galutinai nustatytos, nes dar nėra aišku, kur Gorbačiovas ir Bushas susitiks. Turime būti pasiruošę demonstracijos vietą ir laiką atitinkamai patikslinti. Prašome visas LB apylinkių valdybas ir kitas lietuvių organizacijas ruošti keliones į Washingtoną. Svarbu sutelkti kuo didesnę žmonių skaičių.

Smulkesnė šių demonstracijų programa bus paskelbta arti-

SPORTO VEIKLOJE

40-sios Š. A. Lietuvių Sporto Žaidynės įvyks Bostone gegužės 26 - 27. N.Y. LAK žaidynės dalyvaus su šešiomis krepšinio komandomis, trims tinklinio komandomis ir pavieniais tenisiniais, šachmatinink 's ir plaukikais: viso per 70 sportininkų. Taip pat žaidynėse dalyvaus LAK broliško klubo Kauno "Pluošto" sportininkai, kurie tuo metu švečiuosis Amerikoje.

Gegužės 13, sekmadienį, Kultūros Židinyje LAK rengia sporto dieną pasiruošimui Bostono pirmenybėms. Gal dar ir ne visiškai pilnuose sąstatuose bet rungtintis su vietiniais amerikiečiais pasirodys LAK krepšinio ir tinklinio komandos. Gražiam orui esant rungtynių metu Židinio kieme svečiai bei sportininkai bus pavaišinami. Publikai kviečiama atsilankyti.

Bostone sportininkai bei svečiai bus apsistoję Quincy Bay Inn, 29 Hancock, Quincy, MA, 02171, tel. 617 328 - 1500. Kambario kaina keturiems \$50.00, o keturiems su whirlpool \$64.00. Užsakant kambarius reikia paminėti "Lithuanian Sports Festival".

P. V. Gvildys
Pirmininkas

ATTENTION-HIRING! Government jobs — your area. Many immediate openings without waiting list or test, \$17,840 - \$69,485. Call 1-602-838-8885, Ext. R 6057.

ATTENTION: EASY WORK, EXCELLENT PAY! Assemble products at home. Details. (1) 602 - 838 - 8885, Ext. W-6057.

BATUNO posėdis šaukiamas gegužės 12, šeštadienį, 12 val. Estų namuose, 243 East 34 Str., Manhattane. Visi Batuno nariai prašomi dalyvauti, nes juda Baltijos tautos, tai ir reikalai visiems labai svarbūs.

A. Merklio "Didysis varpininkas Vincas Kudirka" — 416 puslapių leidinys, įrištas į kietus viršelius. Išleido Vydūno jaunimo fondas. Kaina su persiuntimu 17 dol. *Darbininkas*, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Parduodami tautiniai drabužiai: berniukui ir mergaitei. Su persiuntimu tik 85 dol. kiekvienas. *Darbininkas*, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207. Tel. 718 827-1351.

miausiu laiku, tačiau pabrėžiama — į Washingtoną važiuojama birželio 1 ir 2 dienomis.

Visais bendrais šių demonstracijų reikalais prašoma kreiptis į JAV LB Krašto valdybos būstinę, 2713 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629, Tel. 312 436 - 0197, Fax — 312 436 - 6909. Dėl vietinių demonstracijos reikalų (nakvynių ir t. t.) prašoma kreiptis į JAV LB Washingtono apylinkės pirmininkę Audronę Pakštienę, kuri vadovauja rengimo komitetui, tel. 703 430 - 0795.

JAV LB Inf.

ELIZABETH, N.J.

Telšių vyskupas Antanas Vaičius gegužės 5 aplankė kun. J. Juozą Preagulicką kuris gyvena Šv. Petro ir Pauliaus klebonijoje Elizabethe. Čia gyvena daugel metų. Vyskupas su juo yra pažįstamas dar iš Lietuvos.

Moteryų Sąjungos vietinis skyrius gegužės 6 po 11 val. mišių turėjo savo pietus. Kaip įprasta, narės dalyvavo ir mišiose.

Pyragų išpardavimas buvo gegužės 5, šeštadienį, 2 val. po pietų parapijos salėje. Rengė Kat. Moterų Sąjunga.

Pirmoji vaikų komunija buvo gegužės 6, sekmadienį, per 9:30 v. mišias.

40 valandų atlydai buvo gegužės 6, 7 ir 8 dienomis. Baigėsi antradienį 7 v. v. iškilmingais mišparais.

PARAŠŲ VAJUS UŽ LIETUVĄ

Įvykiai Lietuvoje ir laisvų tautų vadovybių mums nepalanki reakcija reikalauja iš mūsų greitos ir masinės akcijos.

Lietuvos aukščiausios tarybos deputatas, Kybartų atstovas, Jonas Mečys, neseniai aplankęs Ameriką, patarė, kad ypač efektyvus būdas paveikti valdžios galvoseną yra masinė parašų rinkimo akcija.

Peticija naudinga tam, kad nurodytume Amerikos prezidentui, Kongreso atstovams ir spaudos žmonėms daugelio eilinių amerikiečių norą matyti stipresnę Amerikos reakciją prieš Sovietų smurtą Lietuvoje, o taip pat aiškesnę paramą teisėtai Lietuvos vyriausybei. Juk Washingtone gerai žinoma, kad už kiekvieno bet kokią peticiją pasirašiusio asmens stovi daugelis vienminčių. Užtat stengiamės kuo daugiau išeiti iš Amerikos visuomenę rinkdami parašus. Tai darant, taip pat atliekamas didelis švietimo darbas, nes pasirašiusieji amerikiečiai mato, kad Lietuvos reikalai daug kam rūpi ir turi progos paklausti kokia tikroji padėtis Lietuvoje.

Nemažiau svarbu ir tai, kad Lietuvos žmonėms širdį slegiančiu momentu, kai Vakarų vyriausybės reaguoja abejingai į jų laisvės troškimą, šį akcija sudaro moralinę paramą. Lietuvoje parašų rinkimas populiarus ir visiems suprantamas būdas reikšti žmonių valią. Rinkimas parašų — tai Amerikos lietuvių nors ir kukli, meilės ir ištikimybės išraiška, kurioje gali dalyvauti visi.

Taigi Connecticuto lietuvių iniciatyva yra sudarytas komitetas su tikslu surinkti kuo daugiausia parašų iš visos Amerikos ir parašų peticiją įteikti prezidentui Bush prieš pat jo pasimatymą su Gorbačiovu. Kad suspėtume tai padaryti, prašome kiek galima anksčiau užpildyti parašų lapus gražinti adresu Free Lithuania Now, P. O. Box 145, Durham, CT 06422. Peticijų blankus galima įsigyti paskambinus Vaivai Vėbraitei Gustienei (203) 347 - 7095. Taip pat jos randamos daugelyje lietuviškų įstaigų. Beje Clevelande vyksta parašų rinkimas vadovaujant P. Raimundui Kudukiui. Šios akcijos vykdomos vieningai.

Laukiame ir Jūsų kolonijos skubios ir plačios paramos šiam projektui. Laikas labai ribotas, o tikslas tikrai svarbus. Esame giliai dėkingi už bendrą darbą tėvynės labui.

Americans for Free Lithuania Peticijos
Komiteto vardu Vaiva Vėbraite-Gustienė

-0-

Lietuviai,

Viršūnių susitikimo išvakarėse Prezidentui Bush įteiksime peticiją su parašais tūkstančių amerikiečių, kurie smerkia Sovietų Sąjungos agresiją prieš Lietuvą ir palaiko Lietuvos teisę į demokratišką savarankišką valdymąsi.

Kiekvienas lietuvis ir lietuvių tesijaudžia įpareigoti pasirašyti peticiją. Kiekvienas lietuvis ir lietuvių taip pat teranda ryžto rinkti parašus po šia peticija kaiminystėje ir darbovietėje. Kreipkimės į visų konfesijų bendruomenes, į etniškas ir profesines ir pramogines organizacijas. rinkime parašus gatvėse ir apsipirkimo centruose.

Šiuo laišku Jums pranešame, kad palaikom peticiją, kurią reikia siųsti adresu: *Free Lithuania Now, Box 145 Durham, CT 06422.*

Turim tik kelias savaites. Šįsįk į talką burkimės visi.

Dr. Kazys Bobelis
Vyriausio Lietuvos Išsilavinimo Komiteto
pirmininkas

Mrs. Anne Wargo
Lietuvos Vyčių
pirmininkė

Dr. Antanas Razma
JAV Lietuvių Bendruomenės
pirmininkas

Grozvydas Lazauskas
Amerikos Lietuvių Tarybos
pirmininkas

Peticijos blankų galima gauti iš: FREE LITHUANIA NOW, BOX 145, DURHAM, CT 06322.